

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Ara 5 lej

Director-Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc. Adminisztratív igazgató: Schwart Endre. Proprietar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E. de Editura-Registru publicatiunii periodice No. 43. Dos. 389. 1934. Tribunalul Cluj, Secția III.

Kedd, július 30.
1940—5700. Tamuz 24.
XXIII. évfolyam, 170. szám.

Taxa postală plătită în num. No. 30523/1934. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 14-60. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, fél-évre 12, egészévre 24 lej. Hirdetések díjszabása: Az „UJ KELET” a transzilvániai és bánáti zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter visszatértek salzburgi és római utjukról

Hogyan kommentálja a bucarestii, berlini és római sajtó a salzburgi és római tanácskozásokat

Bucuresti, július 29. (Rador.) Vasárnap lépte át az olasz határt Potshumiánál az a különvonat, amelyen Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter kíséretükkel együtt utaztak. A román államférfiak salzburgi és római utjuk után hétfőn délelőtt negyedik órákig visszatértek a fővárosba. Bucuresti, július 29. (Rador.) Hétfőn délelőtt 10.15 órakor érkeztek vissza a fővárosba salzburgi és római utjukról Ion Gigurtu miniszterelnök és Mihail Manoilescu külügyminiszter. Az Északi pályaudvaron Gh. Mihail tábornok helyettes miniszterelnök, David Popescu tábornok belügyminiszter, Niculescu tábornok nemzetvédelmi miniszter, Pais tengerész, dr. V. Gomolu, Macovei mérnök, Liteanu tábornok, Rodrig Modreanu tábor-

nok, Enescu mérnök, Creftu, Noveanu, Tzoni miniszterek, Avakumovic jugoszláv követ, Fermanti olasz ügyvivő, Aloisi báró olasz követségi titkár, Valpre ezredes katonai attasé, Massari ezredes tengerészeti attasé, Palmentola ezredes légügyi attasé, Pellegrini követségi tanácsos, Cesta sajtóattasé, Trandafilo, a Stefani ügynévség tudósítója, dr. Heltter német ügyvivő, Hoffmann követségi tanácsos, a német katonai attasé, valamint a miniszterelnökség és külügyminisztérium főtitviselői fogadták a miniszterelnököt és a külügyminisztert. Gigurtu és Manoilescu miután elbeszélgettek a megjelentekkel, hivatalukba mentek. Gigurtu és Manoilescu hazaérkezésevel megszűnik Gh. Mihail tábornok helyettes miniszterelnök megbízatása a miniszterelnökség és külügyminisztérium ügyeinek vitelére.

Békés néprajzi megoldást kíván Németország — írja a Curentul

Bucuresti, július 29. (Rador.) A salzburgi megbeszéléssel kapcsolatosan a Curentul berlini tudósítójának tollából ezeket írja: „Egy színtelen közleményen kívül semmisen szivárgott ki a Salzburgban megtárgyalt kérdésekről, miután Németország nem akarja olasz szövetségét befejezett tények elé állítani. Nyilvánvaló azonban, hogy a salzburgi megbeszélések barátságos légkörben folytak le. A román politika új irányvonala, amely esatlakozott a tengelyhez, megszállította a bizalmat úgy Rómában, mint Berlinben és szorosabbra vonta a két ország közötti kapcsolatokat. Németországnak nincsenek politikai, csupán gazdasági érdekei Délkelet-Európában. Ezért nem átmeneti egyezség létre-

hozatalára, hanem e körzet összes vitás kérdéseinek végleges megoldására törek-sztek. Németország nem hajlandó belemenni olyan megoldásba, amely ellentétben áll az igazsággal, az értelemmel és a kölcsönös megértéssel. Néprajzi megoldást kíván, ami megfelel az új európai közösségnek és a kérdések békés megoldásánál számolni kíván az összes délkelet-európai államok földrajzi, történelmi és kulturális kapcsolataival. Berlinben azt hiszik, hogy a délkelet-európai kérdéseket akkor fogják megoldani, amíg a körzet összes népei egy asztal köré fognak leülni, hogy megvitassák és megoldják a függőben lévő vitás kérdéseket. E megoldás után Németország és Olaszország tartós kezességet fognak vállalni az érdekelt államokkal szemben.

Tájékoztató jellege volt a salzburgi és római megbeszéléseknek — írja Virginio Gayda

Róma, július 29. (Rador.) A vasárnapi olasz lapok nagy tudósításokban számolnak be a román államférfiak látogatásáról, a Ciano külügyminiszterrel folytatott szívélyes megbeszélésről s a Ducevai folytatott hosszas tárgyalásról. A „La Voce d'Italia”, a Popolo d'Italia vasárnapi kiadása első oldalán Gigurtu és Manoilescu fényképei mellett Virginio Gayda cikkét közli. A neves olasz közíró megállapítja cikkében, hogy a két román államférfi salzburgi és római látogatása alkalmat adott arra, hogy kifejtsek véleményüket a nyitit kérdésekről s közvetlenül tudomást szerezzenek a két tengelyhatalom szándékairól. A román politikusok megbeszélései, éppúgy, mint az őket Salzburgban követő bolgár politikusoké — folytatja ezután cikkét — inkább tájékoztató jellegű volt. Megismerték azokat a jelentős elemeket, amelyek alapján a tengelyhatalmak az új európai rendet meg akarják valósítani.

Ennek a rendnek a kialakulása folyamatosan van, keretei kialakulóban vannak, de még nem kézzelfoghatók s nem lehet konkrét megoldásokban meghatározni. Jelenleg arról van szó, hogy megtalálják az utat az alapvető kérdések megoldása felé. Meg lehet azt is mondani, hogy a római tárgyalások alkalmával megbeszéltek az Olaszország és Románia közötti kapcsolatok kifejtését és elmélyítését, valamint a Románia és a környező országok közötti kapcsolatok kérdését. A Popolo di Roma szerint a salzburgi és római megbeszélések újabb biztosítékaik a balkáni nyugalomnak. A Messagero vasárnapi száma fényképeket közöl a román államférfiak látogatása alkalmából, valamint egy bukaresti jelentést is közöl: „Románia beilleszkedik a tengelypolitikába” címmel. A tudósítás az Unversul és Románia című lapok hozzászólásait közli a salzburgi és ró-

mai megbeszélések politikai utóhatásairól.

Róma, július 29. (Rador.) Az olasz lapok hatalmas címeikkel első oldalukon közölték Gigurtu és Manoilescu miniszterek látogatását.

A „Tribuna” „Uj rend” című Guido Cuccio által írt vezércikkében megállapítja, hogy a római találkozó a Hitler vezér és a magyar államférfiak között Münchenben lefolyt megbeszélések kiegészítése és folytatása a salzburgi tárgyalásokon, melyeknek célja Délkelet-Európa biztos alapokon való újjászervezése. Hozzáteszi a lap, hogy a Népszövetség megszűnt, a Kisantant nem létezik többé s a tengelynek köszönhetően Franciaországot és Angliát eltávolították erről a vidékről. Az angol és francia igazgatókat, a zsidókat és szabadkőműveseket kiűzték, követe Németország és Olaszország példáját. Ebben az új balkáni és dunai légkörben folytak le az olasz-román tárgyalások. Rámutatva arra, hogy Németország és Olaszország ezeknek az országoknak békéjéért is harcolt, így fejeződik be a cikk:

„Az angol-francia cselekedések megbukása után a balkáni és dunai államok egymásközti, valamint a tengelyhatalmak közti kapcsolatait az új európai rend irányvonala alapján kell szabályozni.

A legkevésbé sem kételkedünk abban, hogy Gigurtu és Manoilescu, akik széles körű politikai megértéssel az új Európa szükségleteit s szívóbb és hatásosabban együtt fognak működni Mussolini és Hitler tervei végrehajtásában, akiket az európai együttműködés gondolata vezérel.”

Szofia, július 29. (Rador.) A bolgár miniszterelnök és külügyminiszter berchtsgadeni kihallgatása mély meglepetést keltett Szófiában.

Másfélórás kihallgatáson voltak Hitlerrel a szlovák miniszterek. Salzburg, július 29. (Rador.) Hitler vezér vasárnap délután 3 órakor fogadta Tiso szlovák köztársasági elnököt, Tuka miniszterelnököt és Sano Machot. A másfélórás megbeszélés szívélyes és baráti jellegű volt, a Németország és Szlovákia közötti szoros kapcsolatok szellemének megfelelően.

A német sajtó a salzburgi tanácskozásokról

Berlin, július 29. Az Unversul a következőket írja: A német sajtóban ma akárcsak tegnap, közlemények jelentek meg a román államférfiak németországi látogatásáról. Ezek a közlemények a lapok első oldalain láttak napvilágot. Mint a hivatalos közleményekből kiderül, Gigurtu román miniszterelnök és Manoilescu román külügyminiszternek Hitler kancellárnál tett látogatása döntő tanácskozással vezetett a fennálló fontos problémák terén.

Az obersalzburgi megbeszélések folytán a délkelet-európai problémák megoldásához közelednek. Német politikai körök véleménye szerint a román miniszterekkel folytatott tárgyalások pozitív eredményre végződtek. A hivatalos közlemény leszögezi, hogy a tanácskozások a Románia és Németország között fennálló baráti kapcsolatokat szellemében zajlottak le.

Illetékes német körök továbbra is hallgatásba burkolóznak a román államférfiakkal folytatott tárgyalásokat illetően. Egyes jelekből mégis arra lehet következtetni, hogy a német külpolitika csupán arra szorított, miszerint közvetlen tárgyalások (Folytatása az utolsó oldalon)

VILAG TUKRER

Száz évvel ezelőtt...

— Moses Montefiore emlékére —

Száz évvel ezelőtt a világ zsidósága súlyos válságot élt át, amit egy korabeli író, Joel Jakobovics ezekkel a szavakkal jellemezett: „Tesszed elernyedt, szellemed elfáradt, népem, korporsót hozok neked, sirt szentelek számodra.” A kétségbeesés hangja volt ez, ami talált azokra a napokra és hónapokra, amikor a következő történeti események érdekelték az ugynevezett civilizált világot.

A világ zsidóságának akkori előkelője közé tartozott a Montefiore- és Goldsmid-család, a londoni zsidó hitközség vezetői, mindkettő gazdagságáról és közéleti tevékenységéről volt híres. Montefiore főleg nagyvonalú jótékony-ságáról. Megszervezte a zsidó hitközségek központi bizottságát (Board of Deputies), amelynek közreműködésével eredményesen akciót indított az angliai zsidók egyenjogúsítása érdekében. Az angolok közül főleg lord Holland, továbbá Maculay, a nagyszerű történész és a szocialista és emberbarát Robert Owen dolgozott együtt a zsidókkal az 1830-ban uralomrajutott Wellington minisztérium három zsidóbarát tagjával, hogy az emancipációból minél előbb válóssá váljon. Dublin hercege, Whately is melléjük állott, míg aztán 1835-ben, majd 1837-ben Montefiore Londonban seriffé választották, ami nagyon tiszteletreméltó méltóság volt annakidején.

Egy évtől később történt a különös eset, hogy Egyiptom pasája, Mehmed Ali, elszakított a török szultántól, aki hűbérra volt, Szíriát és Palesztinát. Lajos Fülöp, a franciák „polgárkirálya”, hogy Miklós cár haragját fölkaprikkázza, támogatta a pasa hódító terveit. A keleti kérdés forrongott akkor Európában. Oroszország a gyöngye Abdul Megid, tizenhét éves szultán mellé állott, Franciaország viszont az egyiptomi pasa mellé. Ausztria és Angolország ide-oda ingadozott. Lajos Fülöp és a vele szoros barátságban élő Mehmed Ali uralták a helyzetet és minthogy Franciaország a keleti kereszténység védő-keként mutatkozott, a Palesztinában és Szíriában addig elnyomott keresztények, a francia védelemre támaszkodva, elnyomókká és üldözőkké változtak át.

Mehmed Ali ezt Európában politikai bizonytalanságokat idézett elő, amelyek egy zsidókkal kapcsolatos hamis vád nyomán robbantak ki.

Azzal kezdődött, hogy 1840. tavaszán az akkor 20.000 lelket számláló Damaszkuszban eltűnt a Szardíniából származó Tomaso, a kapucinus kolostor gvardianja és ennek szolgálója. A gvardian gyógyitással, különösen himlőoltással foglalkozott. Éppúgy eljárt zsidó betegekhez, mint mohamedánokhoz, mint katolikusokhoz. Senki nem tudta, hová tűnt el, úgy hírtelt, hogy Tomaso néhány nappal azelőtt összekülönbözött egy török ösvér-hajassárral, aki tanuk vallomása szerint ezeket kiáltotta a gvardian felé: — Ez a kutya, Allahra mondom, az én kezemtől fog elpusztulni!

A szerzetesek erre megrohmozták való-sággal a franciák damaszkuszi konzulját, bizonyos Ratti Menton nevű olasz származású és Franciaországba honosult férfit, akiről tudták, hogy egy időben katolikus hitét föl-cserélte a mohamedán vallással.

A konzul az egész dolgot áthárította a zsidókra és pedig egy tanuvalomás alapján, hogy valaki látta az eltűnést megelőző napon Tomaso pátert a zsidó negyedben. Valóban ott volt, de csupán egy beteg látogatására, ami elég volt ahhoz, hogy vérvádat koholjanak a zsidók ellen. Damaszkusz kormányzója, Serif pasa, hogy el ne rontsa dolgát a konzullal, hozzájárult a zsidók üldözéséhez. Gyorsan akadt egy uccai büvész és énekes személyében „fótanu”, aki azt állította, hogy látta, amikor Tomaso és szolgálóját a zsidó-negyed egyik házában megölték.

A damaszkuszi zsidók megkínzása következett ezután, majd az osztrák konzul, Merletto tiltakozása, aki nyíltan követelte a lelketlen ügy beszüntetését. De ezzel csak a jó-

zanul gondolkozók kis rétegét győzte meg, a fanatizált tömeg ellene fordult, amiért a zsidók érdekében szót emelt.

Amikor az üldözés itt is, mint Palesztinában csúcspontját érte el, jött Mozes Montefiore, aki abban az időben Palesztinába zárandokolt. A közeli Sziríából eljutottak hozzá a damaszkuszi zsidók jalkiáltásai. Ahogy visszajött Londonba, érintkezésbe lépett Nataniél Rothschilddal, a Goldsmith fiúvegyekkel és a párizsi Adolf Cremieux-al, hogy Franciaország, Anglia és Ausztria kormányainál intervenáljanak a hallatlan igazságtalanság miatt.

Palmerston angol miniszterelnök már informálva volt az eseményekről és megígérte Montefiorenak és pedig Viktoria királyné nevében, hogy védelmébe veszi az ártatlanul megkínzott zsidókat. Ez a lépés eredményes volt, nemcsak az adott esetre, hanem főleg, mert a széjjelforgácsolt zsidó erőket egyesítette és önéretet öntött a nép tömegeibe. Montefiore nem állott meg féltőn, tovább ment. Eljárt a törökök fiatal szultánjánál, Abdul Medzsidnél, aki 1839-ben, trónralépcsőkor kiáltványt bocsátott ki a nem-mohamedánok, tehát a zsidók életének és javainak biztonságáról. A zsidó filantropnak sikerült megnyernie a török uralkodót újabb manifesztum kibocsátására, amely a zsidókat a jövőben a hamis vérvád ellen megvédelmezte. Montefiore kívánságára a liberális török államfő fermánt írt alá, amely régi jogai mellett a zsidók vallásgyakorlatát biztosította.

A damaszkuszi események mutatták meg az akkori zsidóság utját. A francia, angol és német asszimiláns zsidók magukra eszméltek és belátták, hogy a zsidó sors nem osztható föl országok szerint. A Damaszkuszban és Rhodosban elszenvetett kinokat, — ahogy azt egy történész írja, — fájdalommal érezte a londoni és párizsi zsidó is. Száz év előtti megindulása volt ez a modern cionizmusnak. Amikor ugyanis a dolgok alakulása Mehemed Ali elsőpörte Sziria és Palesztina éléről, az európai nagyhatalmak konferenciára ültek össze, amely a két provincia további sorsát döntötte volna el, Montefiore Londonban fölvetette a kérdést, nem lenne-e helyes, ha palesztinai törökök a keresztény hatalmakkal együttes közigazgatást kapnának, amelynek során a zsidókat a többi ott élő népekkel egyenjogúsítanák. Lord Palmerston és a francia államférfiak ilyen szerű tervet támogattak, Oroszország azonban ellenezte ezt az az indoklással, hogy „ilyen képtelenség a zsidó nemzetnek régi otthonában való újáépítését eredményezhetné”. Végül is Palesztinát a török közigazgatásnak engedték át a keresztények külön bíraskodása mellett.

Ha a palesztinai zsidó autonómista tervet hivatalosan el is ejtették, a zsidó ügygel rokonszenvezők tovább dolgoztak. Sziria angol konzulja, Churchill ezredes, fölszólította Mozes Montefiore-t és a Board of Deputies tagjait, hogy indítsanak akciót zsidók tömeges bevándorlása érdekében Palesztinába ezzel a jelszóval: „Palesztina a zsidó nép nemzeti otthona!”

A Board hidegen viseltetett a terv iránt, Montefiore pedig csupán a jótékonyk körzetén belül volt hajlandó foglalkozni a zsidók palesztinai telepítésével. A gondolatot mégis ébrentartották névtelen röpirat-szerzők, így a „Neujudea” című irat szerzője Berlinben, aki C. h. k. név alatt 1840-ben fölszólította a zsidókat, hogy szerezzenek az akkor még lakatlan északamerikai területeken, Missouriban, Michiganban és Arkanzasban terjedelmes földeket és csinálják meg autonómiájukat a híres Indiai Társlatok mintájára. Baselben 1840 júniusában egy keresztény újság — „Morgenland” — zsidó kolonizációt követelt Palesztinában. Az asszimiláns zsidók azonban erős ellenáramlatot indítottak és Nyugat-Európa zsidóságának egy rétege elgáncsolta egy mozgalmat, amit sok zsidóbarát keresztény is helyesnek talált. (sz.)

Dr. Mandel Fordító Iroda Memorandumul
24. Telefon 16-37.

Tejles gyógyulást nyer.

ha igénybe vesz egy melegszap kurát
a CARMEN SYLVA-I

Grand Hotel Movila és Băilor szállodák

által kibocsátott jegyfüzetek alapján.
Felvilágosítást ad és jegyfüzeteket árusít
lapunk kiadóhivatala.

Nehéz polgárnak lenni

Irla: Márai Sándor

A német és olasz sajtó változatlan tartózkodással szemléli a francia összeomlás belpolitikai, társadalmi és világnézeti következményeit. A tegeyhatalmak sajtója nem csinál titkot abból a véleményéből, hogy nem hisz az átalakulásban, melyet Petain marsall kormánya iparkodik a francia közéletben megvalósítani, nem hisz abban, hogy a radikális és népfurcs Franciaország máról holnapra ószintén be tud illeszkedni a fasiszta világszemléletbe, nem hisz, hogy Dupont, a tipikus francia kispolgár, egyik napról a másikra felcsaphat fasisztának. Németországban és Olaszországban inkább azt hiszik, hogy az összeomlott Franciaország ezzel a szinlezes, mimikritaktikával iparkodik menteni, ami az összeomlásból menthető. Petain és Laval így iparkodnak mentesíteni a demokráta Franciaország felelőssége alól a frissiben fasisztát, levert és enyhé békefeltételeket remélő Franciaországot. Ez az általános felfogás a tegeyhatalmak sajtójában. Alig néhány hete a fegyverszünetnek s máris meg lehet állapítani, hogy Franciaországnak a győztesek országában nincs különösebben jó sajtója.

Dupont ur a francia kispolgár megismerésére, tehát a nemzet legjellegzetesebb osztálytípusa. Egyidőben minden népesebb párizsi uccasarkon megnyitotta vilányfüzereitől fényes, olcsó bárjait egy Dupont, aki fényirással hirdette a párizsi éjszakában, hogy: „Chez Dupont tout est bon”. Dupontnál minden olcsó, jó, kitűnő. Ez a fényes megmaradt a párizsi évekbeli emlékezetemben, mint a leghatalmasabb francia társadalmi osztály jelmondata. Dupont a francia kispolgár, csakugyan rendületlenül hitte, hogy nála a legjobb minden: az étel, az ital, a társadalmi rend és a világnézet. Ebben a hitében most meggingott. Új vezetői azt kívánják tőle, hogy tagadja meg a Szabadság, Egyenlőség, Testvériség francia forradalomból átvörkölt jelszavait és írja az új francia élet zászlójára a Munka, Család, Haza nemzetibb, szociálisabb eszményeit. Dupont a francia élelapok állandóan keménykalapban rajzolták, amint — esernyővel hóna alatt — áll az uccasarkon és politizál barátjával, Durand urral, a másik kispolgárral. Dupont szeret fecsegni, eszménye a kis vidéki ház, ahová ötvenéves korában elvonul, horgászni és virágokat locsolni. Dupont az örök kortes és választó s arról híres, hogy él-hal az érdemrendekért és nem ismeri a földrajzot. Mindenben van túlzás, mint minden általánosításban, de van sok igaz is. A típus mindig sürített és jellegzetes, túlzásaiban is. Dupont volt a háboru utáni jellegzetes francia demokráta kispolgár, akitől most azt kívánják, hogy revidálja a világnézetét a kispolgárság, a demokrácia, a radikálisizmus számájára. Dupont áll, mint a rajzban, az új helyzet előtt keménykalapban, hóna alatt az esernyővel, bámulja Petain-t, a Chef-et, aki most a Führer, a Duce és a Caudillo példaképéhez hasonló szeretne nyújtani a franciáknak — s mint hogy egyáltalán nem buta Dupont, sőt nagyon is eszes és ravasz, iparkodik megérteni az új helyzetet. S érzi és tudja, hogy a németek és az olaszok nem hisznek ebben a magatartásban. „Ca tra?...” — gondolja tétován Dupont és pislog. S kételkedik.

Bizonyos, hogy Laval egyben téved; vagy ha nem is téved, mert ismeri a valóságot, egyben kevéssé bizhat: az erősen individualista francia kispolgárt nem lehet máról holnapra formaruhába öltöztetni, világnézetét, izlését, felfogását nem lehet parancsszóval megváltoztatni. Ezt mondják a németek és az olaszok is és bizonyára okuk van arra, hogy ezt mondják. Az a homályos vágykép, hogy a fasiszta szellemű Olaszországgal és Spanyolországgal világnézeti arcvonalon összefog majd a latin testvér, a vérmérsékletének megfelelően fasiszt Franciaország s így hármashban sugározza ki a világra egy új latin egység erőhulláma, egyletűre csak vágykép. E pillanatban erősen Dupontról van szó, a francia kispolgár lelkeről. Mi van ebben lélekben, mennyire tud ószintén átalakulni, magyarul: mennyire kell neki a képre szabott fasizmus s kell-e egyáltalán? A világ sokféle Franciaországot ismer: az imperialista nagyhatalmat, az intellektuális és előkelően elbuzakodott, a mély lelkeségű és nagy felelősségtől áthatott katolikus, a népfurcs és évszázados mulasztások jóvátételért veredő szocialista, sőt bolsevista és végül radikálispartí, pénz gyűjtőgető, szorgalmas és erényes Franciaországot. Az utolsó igazában a nemzet s bizonyosan nem az ellenszenves arca a francia nemzetnek.

Mit remélhet Dupont a fasizmustól? Pillanatnyilag enyhébb békét remél az átvedéstől, de ez a reménység a német és olasz megállapodások reflektorfényében minden nappal halványabb lesz. A demokráta sajtó a nemzeti szocialista világnézet szigorú és ellenszenves szinlezes festette le előtte: most ismerkedik ezzel a világnézetrel és iparkodik elképzelni, mit vállalhat belőle? A francia összeomlás oly mélyreható, hogy Dupont nem várhat régi vezetőitől semmiféle megoldást. Mit ért a fasizmusból Dupont? Mindenekelőtt azt érti belőle, hogy ellensége a bolsevizmusnak, tehát mindenféle népfurcs kísérletnek, garantálja számára a kispolgári életformát, az a titkos megegyezést, mely a világ kispolgárságát minden nemzeti érdekellenként tud összefogja, garantál valamilyen kétszoba hallos, topolino-kocsis, szerény emberhez méltó életkeretet, ellenőrzött, de tisztességes kereseti lehetőségeket; s mert Dupont és egész Franciaország mélyen kispolgári, ragaszkodik ehhez az életkerethez s ha a demokrácia nem tudja többé garantálni neki e társadalmi formákat, szívesen kezd tárgyalásokat azzal a világnézetrel és társadalmi renddel, amely

hajlandó megteremteni a kispolgárság számára az elemi feltételeket. Eddig és nem tovább szívesen fasiszta Dupont. Amit nem ért, vagy meg nem ért, vagy nem szívesen ért meg és pislogva hallgat, az a másik igazság, melyet a német, olasz, a spanyol fasizmus vezetői megértettek e nemzetek polgárságával: hogy a polgári életforma garantálásával egyidejűleg a fasisztá polgároktól nagy lelki, társadalmi és anyagi erőfeszítéseket is megkövetel az új életrend. A kispolgári formát iparkodik megtölteni a fasizmus fokozott szociális felelősséggel, öntudatos hűsiséggel, a polgárból iparkodik harcos lényt nevelni: ez a fasizmus követelményeinek egyik mély igénye s nagy kérdés, bírja-e, vállalja-e Dupont az ehhez szükséges lemondást, fegyelmet, áldozatokat? Ez a kérdés, mikor a német és olasz megfigyelők kételkedni kezdenek Dupontban, a fasisztában. Bizonyos, hogy egy sugárzó értelmi kritikára hajlamos, másfélévszázadon át gyökeresen másféle eszmények szolgálatára nevelt népet, mint a francia, nem lehet „Má, Philippe Petain”-kezdű enunciaciókkal egyik napról a másikra átnevelni. Azt sem tudom, lehet-e egyáltalán s nincs-e igazuk a németeknek, akik mély gyanakvással szemlélik ezt az átöltözést? Erre csak az idő tud felelni. De minthogy szó sincsen már arról, mintha a Chez Dupont tout est bon helyzet még fennállana, meg kell várnunk az átalakulás lelki, társadalmi színvonalát, mielőtt megítéljük Dupont ur magatartását.

A termés nélkül maradt, vízkárosult gazdák részére búzát gyűjtenek

A Temes királyi helytartóság mezőgazdasági felügyelősége a következő felhívást bocsátotta közre

Timisoara, július 29. A Temes helytartóság földművesei nehéz gazdasági év végéhez közelednek. Nemcsak a különleges körülmények, amelyekben át kellett vergődniök, a munkáskezek és igavonó állatok hiánya, hanem elsősorban a rendkívül kedvezőtlen időjárás már az őszi munkálatokat veszélyeztette és senki sem remélhette biztosan, hogy a földre elvetett mag a jövő évben a megszokott bőséges termést adja.

A végnélküli esőzéstől a föld megtelt vízzel, a lapályosabb területek elmozsarasodtak és ez lehetetlenné tette a vetési munkálatokat, vagy pedig tönkretette a vetést. A folyók kiléptek medrükéből és ezer és ezer holdat elöntöttek úgy, hogy a víz alá került vetés megsemmisült.

Ilyen módon számos földműves van, aki földjéről egy búzaszemet sem arat. A gazdaságban fekvő területek kevesebb megpróbáltatásoknak voltak kitéve, ott pedig, ahova a víz nem ért el, a búzatermés ha nem is túlságosan bőséges, mégis kielégítő.

A földművesek valamennyien szorgalmasan és a föld iránti változatlan szeretettel dolgoztak, mégis vannak olyanok, akik hibájukon kívül áldozatul estek a legveszedelmesebb elemnek, a víznek.

Meleg felhívással fordulunk a mezőgazdákhoz és vezetőikhez, a községek intellektueljeihez, világosítsák fel őket erről az akcióról, amelyet teljesen kivételesen csak ebben az esztendőben alkalmazzanak.

Ami pedig a községeink gazdait illeti, pillanatig sem kételkedünk abban, hogy mint mindenkor, most is áthatja őket az

ősi foglalkozásuk iránti és ezáltal egymás iránti köteleességérzet.

Ma kötelességünk, hogy mint a buza-kévék, szorosan egymás mellé sorakozzunk és megsegítsük egymást. Az erősebb, a szükségét szenvedőt. Nem várhatunk segítséget az államtól, nekünk kell saját magunkon segíteni. Gondolnunk kell azokra a testvérekre és szomszédokra, akik ebben az esztendőben kenyér nélkül maradtak.

Eppen ezért a Temes királyi helytartóság 30. számú rendelettel intézkedés történt, hogy a most aratott buza minden száz kilója után félkilót gyűjtsenek a gazdaktól mingyárt a cséplésnél, amikor a mag kipereg a cséplőgépből.

Ez jelentékteien százalék, de ha mindenkül összegyűjtjük, elegendő lesz a község, a járás és a megye vízkárosult gazdáinak segélyezésére. Ezek búzát kapnak kenyér céljára és ha futja, akkor még vetőmagnak valót is.

Palesztinai könyvek

hihetetlenül olcsó áron. Szépirodalmi, tankönyvek, tudományos és vallási tárgyú művek. A palesztinai könyvpiac legújabb termékei. Szállítja:

Depozitul H. Jacob, Bucuresti, IV.,
Str. Profesor Petre Cumpăniel 30.
Kérje azonnal ingyenes árjegyzékünket!

Szülők lázadása

Kedden este olcsó helyi előadás keretében ismét színrekerül az évad egyik legnagyobb sikerű, pompás vígjátéka, a Szülők lázadása. A kacagató, de tartalmas darabban Fényes Alice, Nagy István, Kovács György, Tóth Elek, Beness Ilona, Deésy Jenő, Miklóssy Margit, Paál Magda, Faludi Márta, Lantos Béla, Senkálzky Endre, Fülöp Sándor, stb. lépnek fel.

A színház nagy nyári kabaréja

A nyári műsорт mennél változatosabb akarja tenni a színház, hiszen a közönség nagy része most nyaralás helyett is a színházban keres szórakozást és üdülést. A rendkívül mérsékelt helyi árak mindenki számára megnyitják ezt a lehetőséget. A szerdai, csütörtöki és vasárnap délután hat órai kabaré előadások oly remek, mulatságos és amellet minden tekintetben művészi szépségű műsört kínálnak, amelyet minden néző igaz gyönyör-

rúséggel fog végigévezni.

Három ragyogó kis egyfelvonásos a műsor gerince. Mindegyike kis remekmű a maga nemében. Frappáns, szellemes, szórakoztató és sokatmondó. A társulat legjobb erői lépnek fel bennük. Az egyfelvonásosok között pazar ének és táncszámok szerepelnek.

Aki igazán kellemesen akar szórakozni, aki fel akar üdülni, az okvetlenül nézze meg a színház művész-kabaréját.

A ga

Cluj, július 30. Miniszter, Szamos tartomány területében ellenhatárvidéken. után, ahol a jelentéseket te felé. Szatmáron az összes kögazdasági élet a miniszter tnetét a nyuget és vázolta a um azonnali mári gazdaságtott megbeszviták az á és a textilvőset. A magasított, dr. Ion szönetet a la batorító üzen

Uthán Szigrályi helytartóközvetkezet ték gyümölcsránt, majd ttek utba, — distésői laktmezés kérdésRövid szigevendégek N an a vidék iatták meg, oztvárra utA k utján

Kolozsvárra helytartó során szer nyilatkozatott: — Utonkor és munka v eg, amelyet omhöz, nyu em tördik szto hírek t gitáció és a gni. Ami p ajtó és rád lett beteges melyek a r os fantasztik yeknek a yeket a leg tünk vissza ér. Cében a legilletékes szszehasonlit és objektív és konkolyhi zött.

Vasárnap miniszter a para nagyter gazdaság A miniszte ri helytartó eskedelmi k agok, vaian selői fogadták Elsőnek T zólásra és k os ténny áll amelyre elki

A 7 ni a — Az első pontból az e letesebb nyu gati határvidéti ügy iga egy örök id ott, a romá századok v

A gazdasági élet románosítása tervszerűen fog történni

— mondotta Strat alminiszter

Tataru királyi helytartó nyilatkozata

Cluj, július 29. Jejentettük, hogy Gheorghe Strat professor, nemzetgazdasági alminiszter, Coriolan Tataru professor, Szamos tartomány királyi helytartója kíséretében ellenőrző körutat tett a nyugati határvidéken. Nagyvárad meglátogatása után, ahol a miniszter igen érdekes kijelentéseket tett, folytatta útját Szatmár felé.

Szatmáron a megyeháza dísztermében az összes közigazgatási hatóságok és a gazdasági élet képviselőinek jelenlétében, a miniszter tolmácsolta a kormány üzenetét a nyugati határvidék lakosságához és vázolta a nemzetgazdasági minisztérium azonnali és jövőbeni terveit. A szatmári gazdasági élet képviselőivel folytatott megbeszélések során behatóan megvitaták az állatkivitelt, a gyapju árának és a textilnövények értékesítésének kérdését. A magas vendégek továbbutazása előtt, dr. Ion Barbul szenátor mondott köszönetet a lakosság nevében a kormány helytartó üzenetéért.

Uthban Sziget felé, a miniszter és a királyi helytartó meglátogatták Negresti községet, ahol érdeklődtek a Népbank és szövetkezet tevékenysége, valamint a vidék gyümölcsstermelésének értékesítése iránt, majd több határőr-laktanyát ejtettek utba, — így a Tisza partján fekvő kistérségi laktanyát is — és főleg az élelmiszer kérdéseit tanulmányozták.

Rövid szigeti látogatásuk után a magas vendégek Nagybányára érkeztek, ahonnan a vidék iparvállalatai kivánságait hallgatták meg, majd Dés érintésével Kolozsvárra utaztak.

A királyi helytartó nyilatkozata utjának tapasztalatairól

Kolozsvárra érkezése után Tataru királyi helytartó összefoglalva az ellenőrző utján szerzett tapasztalatokat, az alábbi nyilatkozatot tette a sajtó képviselői előtt:

— Utonkon mindenütt az áldott és békés munka vidám ütemét láttuk. A lakosság, amelyet erős gyökerek kötik az ősi földhöz, nyugodtan végzi munkáját és nem törődik azokkal, akik különböző riasztó hírek terjesztése által, igyekeznek az agitáció és az ellenségeskedés magát elvenni. Ami pedig a határon túlról jövő, sajtó- és rádiópropaganda útján terjesztett beteges megnyilatkozásokat illeti, amelyek a román földön történt állítólagos fantasztikus események spektrumával igyekeznek a világot megijeszteni, és emeljeket a legmélyebb felháborodással utasítunk vissza, azt hiszik, hogy ebben a kérdésben a magyar kisebbségi lakosság a legilletékesebb ítéletet mondani, amely összehasonlítást tesz az itteni nyugalom és objektív valóság, valamint a gyűlölet és konkolynchintés nélküli vádaskodói között.

Strat alminiszter Kolozsváron

Vasárnap délelőtt 11 órakor Strat alminiszter a kolozsvári kereskedelmi kamara nagytermében exozet tartott a nemzetgazdaság új irányvonalairól.

A minisztert és a kíséretében lévő királyi helytartót, Eugen Besa szenátor, a kereskedelmi kamara elnöke, a helyi hatóságok, valamint a gazdasági élet képviselői fogadták.

Elsőnek Tataru helytartó emelkedett szólásra és kifejtette, hogy két igen fontos tény állapítható meg azon az uton, amelyre elkísérte Strat minisztert.

A román lakosság kész meghozni a legfőbb áldozatot is

— Az első tény az, hogy politikai szempontból az egész tartományban a legfőbb létező nyugalom légköre honol. A nyugati határvidék lakosságát áthatja a nemzetgazdasági ügy igazsága. Abban a tudatban, hogy örök idők óta ezeken a tájakon lakott, a román lakosság, amely kiállta itt a századok viharát, kész meghozni a leg-

főbb áldozatot is az ősi rög védelmében. Kérem a fővárosba visszatérő Strat miniszter urat, hogy hiúséges szószólója legyen a nyugati határ román lakossága férfiasságának és szilárdságának akkor, amidőn beszámol majd a kormánynak a látottakról és tapasztaltakról.

— Másodsorban arra a megnyugtató megállapításra jutottunk, hogy az ország nyugati részében nem volt és nincsen szükség a munkára való ösztönzésre. E vidék kiterjedt mezőin láthattuk, hogy a mezőgazdasági munkálatokat szinte befejezték. Ez a polgári lakosság és a határvédők katonái, a közigazgatási hatóságok és a katonai parancsnokságok közötti tökéletes harmónia eredménye, amely elegendő munkáskezet bocsátott a földmunka rendelkezésére.

Strat miniszter expozéja

Strat miniszter emelkedett ezután szólásra. Kifejtette, hogy a nyugati határvidéken tett látogatása során meggyőződhetett arról az eredményes munkáról, amelyet gyakorlati téren Coriolan Tataru helytartó kifejtett, aki valósággal dinamizálta tartományának közigazgatását. Kolozsvárnak és Erdélynek számos képviselője van a kormányban, akik szívükön viselik ennek az országgrésznek a kérdéseit.

A nyugati határon, Bihartól kezdve egészen Máramarosig, számos olyan dolgot láttam, ami alkalmas arra, hogy megerősítse lelkeinket és amelyek meghatározó bizonyítéka az erdélyi román szolidaritás és méltóság szellemének.

A kormány a deficités vidékek segítségére siet

— Megbízatom a hadsereg és a polgári lakosság elítálásának kérdéseivel állott kapcsolatban. A kormány elhatározta, hogy megkönnyíti a deficités vidékek helyzetét azáltal, hogy gazdag gabona, benzín, petróleum, fa és más elsőrendű szükségleti anyagok elítási központjait teremti meg. Az idevonatkozó tervek megvalósítása rövid időn belül megkezdődik. Megállapítottam, hogy hiány van járművekben, ami káros kihatást gyakorol a gazdasági javak cseréjére. Rövid időn belül jármű- és teherszállító kocsik gyárakat fogunk létesíteni. A katonai parancsnoksággal egyetértésben újabb szabadságoldásokat és letelepítési területeket fogunk eszközölni, hogy nemzetgazdaságunk ne szenvedjen munkahianyot. A gazdasági élet románosításának politikáját nem részesítjük, hanem tervszerűen fogjuk keresztülvinni, tudományos alapokon. Ennek a politikának a kiinduló pontja a vásárlóképeség növelése és a földműves réteg életmódjának emelése lesz. A nemzetgazdasági termékek kérdésének megoldásával és a parazitáris hasznok tökéletes kiküszöbölésével fogjuk kezdeni. Még a jövőhét folyamán maximális árakat vezetünk be az összes gabonatermékekre, ezek az árak pedig jelentős hasznot fognak biztosítani a falusi munka és termékek után. Az ipar és kereskedelem hasznokat fog huzni a földműves réteg prosperitásából, amely ezáltal nagyobb vásárló képességre tesz majd szert.

Uj fejezet az ipar szempontjából

— Az új európai berendezkedés — folytatta a miniszter — új fejezetet nyit meg az ipar szempontjából is. A kormány mindenekelőtt azokat az ipari vállalatokat fogja támogatni, amelyek kapcsolatosak a helyi és falusi nyersanyagok feldolgozásával, és mindenkinek meg kell értenie, hogy a rendkívüli hasznok korszaka elmult és hogy az állam áldozatkészsége elsősorban az állam érdekeit kell, hogy szolgálja. A kormány magatartása a kisebbségekkel szemben világos: azok, akik beleilleszkednek a román állam érdekeibe, azok a legmesszebbmenő támogatást fogják élvezni a kormány részéről. Akik azonban nem fognak megfelelni ennek a követelménynek, saját magukat zárják ki a nemzeti

közösségből. Husz év alatt Románia minden területen bebizonyította, hogy alkotó állam. Ha a román állam valakivel szemben mostohán bán, úgy ez csak az ország többségi lakossága. A külső ellenségek illuziói saját lehetetlenségük sulya alatt fognak összeomlani. Románia a világ eme részében alkotó állam volt és az marad a jövőben is.

— Senki részéről nem türjük jogaink megsértését. Mindannyian egész érzésvilá-

gunkkal és lelkünkkel jelen vagyunk Erdélyben. Elni fogunk, de ha kell, készek vagyunk meghalni is, hiszen mindannyian mulandók vagyunk. Hazánk azonban örökévaló és annak is kell maradnia.

Strat miniszter ezután meleg hódoló szavakban emlékezett meg II. Károly király öfelségéről, a román nemzeti egységvételért legmagasabb szimbolumáról.

A miniszter a fővárosba való visszatérése előtt meglátogatta a mővidéket.

A Porunca Vremii és a Timpul vitája

A Porunca Vreme támadást intézett a Timpul ellen és követelte, hogy a Jurnalul és Semnalul mintájára azt is tartsák be, — mert a Timpul is „szidó lap”.

A Porunca Vremii támadására ma a Timpul a következőket válaszolja:

„Egy újság megkísérelte, hogy nyilvánvaló valótlanúságot terjesszen lapunkról.

Ezt válaszoljuk:

1. A Timpul alapítása óta Grigore Gafencu tulajdonát képezi.
2. A Timpul nem helyettesítette és nem

is helyettesíthette a Dimineațat. Jóval a Dimineața betitása előtt jelent meg.

A Timpul kezdettől fogva mértékletes ségi érzésével és román méltóságával tünt ki sajtónkban.

Ami magatartásunkat illeti, minden belső és külső problémában, olvasóink a legjobb bírók annak eldöntésére, hogy melyik lap szerez becsületet és melyik nem a román gondolatnak és irásnak.

Az olvasóink pedig már régen határoz-

A temesvári románság mozgalma a csernovici egyetem oda-telepítéséért

Timisoara, július 29. Temesvárott mozgalom indult meg, amelynek célja, hogy a csernovici egyetemet a Bánság fővárosába telepítsék. Tegnap délelben Matra Alexandru dr. királyi helytartónál intellektuelek küldöttsége jelent meg, amelynek Grof-soreanu Cornel dr. volt főpolgármester, a Társadalomtudományi Intézet bánsági vezetője, Cosma Aurel dr. ügyvéd és publicista, Nedelcu Constantin tanár és mások voltak a tagjai. Ráműtattak arra, hogy Csernovicnak az oroszok által történt meg szálása következtében az ottani egyetem hajléktalan maradt és kérték a helytartót, járjon közbe a kormánynál, hogy az

egyetemet Temesvárra helyezték, annál is inkább, mert az itteni lakosság régi vágya, hogy a miegyetemen kívül tudományegyeteme is legyen.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó megértéssel fogadta a tolmácsolt kivánságot és kijelentette, hogy azt teljes mértékben magáévá teszi. A jövő hét folyamára értekezletet fognak egybehívni, amelyiken a kivánságot emlékiratba foglalják. Az emlékiratot aztán küldöttség — amelynek vezetője a királyi helytartó lesz — viszi Bukarestbe. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a kormány a kivánságot teljesíteni fogja.

Crainic Nichifor propagandaügyi miniszter a rádió szerepéről

„Minden nap hozhat magával rosszat és minden rosszra nyomban meg kell találni a gyógyírát”

Bucuresti, július 29. Ma délelőtt iktatták be ünnepélyes külsőségek között a román rádiótársaság igazgatóelnöki székébe Gheorghe Mugurt. Az ünnepségen jelen volt Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter, valamint a rádió egész személyzete. Dan Saraceanu a rádió ügyvezető igazgatója mondott üdvözlő szavakat, Nichifor Crainic a következő beszédben fejtette ki a rádió fontos feladatát.

— A rádió — mondotta Nichifor Crainic — az igazság szószólójának kell lennie. A jelenlegi történelmi időkben a rádió feladata, hogy tájékoztasson, megmutassa a követendő utat, nevelje a népet, ápolja és ébrentartsa a nemzet lelkiismeretét. Szoros kapcsolatban kell áll-

nia az államot vezető elhivatottnak a néppel és ugyanakkor vissza kell tükrözni a rádióknak a román élet minden barátok felé egyaránt. A világ élete kaleidoszkopszerűen változik, de a román érdekek mindig ugyanazok maradnak. Minden nap hozhat magával rosszat — mondja az evangélium — és minden rosszra nyomban meg kell találni az irt. Ha békés állapotok vannak, ha eltűnnek a gondok a nemzet életéből, a rádió legyen szórakoztatója a nép fiainak. Am amikor új rend teremődik Európában és ebben az építő munkában a mi népünknek is részt kell vennie, a rádió legyen harsonás hirdetője a nagy nemzeti erénynek.

HIREK

Galilea

Legendás föld, a hajdani zsidó ország és az eljövendő zsidó államiség fellegvára: Galilea.

Palesztina legtermékenyebb és termésmészeti szépségben leggazdagabb területe. Proféták jártak ezen a földön és nemzeti szabadságharcosok vonultak fel e hegyek s völgyek között.

Simon bar Giora és Gus Chalav hajdanában — Joszef Trumpeldor és társai — napjainkban vitták ezen a földön a zsidó szabadság harcát.

Hősök vére tapad e földhöz, mely a holnap ígérete. Galilea ismét a zsidó munka és építés birodalma kell hogy legyen.

Ebben látja a palesztinai jisiv és a cionista világ az erecsizraéli nemzeti megváltás kulcsát.

Budisteanu kultuszminiszter körútja. Bucurestiből jelentik: Radu Budisteanu kultuszminiszter Nicolae Gheorghescu Edinet és Florian Manoliu államtitkárok kíséretében a napokban megsejmelte a moldovai és bukovinai székesegyházakat és kolostorokat és szemléje során megbeszéléseket folytatott a klérus tagjaival, érdeklődve a papok tevékenységéről s a templomok állapotáról. Piatra Neamţban felkereste Nicodem patriárkát, aki rámutatott arra, hogy az egyházat hivatása magaslataira kell emelni, mert az ifjúság nevelésében a templomokra fontos szerep vár.

Nagybeteg Spanyolország érseke. Madridból jelentik: Spanyolország érseke és hercegprímásának, Monseñore Gomának állapota súlyosbodott. A hercegprímás, akl az egyik pampelunai klinikán állott ápolás alatt, azt az óhaját fejezte ki, hogy szállítsák Toledóba, mert híveinek körében kíván meghalni. Erre repülőgépen Toledóba is szállították.

Uszik az aranyban Amerika! Washingtonból jelentik: Az amerikai pénzügyminiszter rendeletére 1 milliárd 600 millió dollárnyi hitelt nyitottak a National Reserve Board számára és eölből az amerikai államkincstárnak Fort-Horke-ban levő pánccs-raktárából 5 milliárd dollárnyi aranyat szállítottak el. Az amerikai arany nagyrésze itt van elhelyezve, mert a newyorki bankok pánccsreklényei az Európából odamenekült aranymennységekkel vannak tele. Az aranyat pánccslovakon szállították el és minden egyes vasuti kocsi mintegy 100 millió dollárnyi aranyat vitt. Fort-Horke-ban jelenleg 20 milliárd 400 millió dollárnyi amerikai aranytartálék van elraktározva, ami az egész világ aranytartálékának negyven százalékát teszi ki.

Kilencvennap vesztézárt rendeltek el Szamosstartomány területén a kutyákra. A szamosi királyi helytartóság a földművelésügyi miniszter rendelkezése következtében a tömeges vesztézárt esetekre, kilencvennap vesztézárt rendelt el az összes kutyákra. Ez alatt az idő alatt az ebeket éjjel-nappal zárva kell tartani, mert a szabadon talált ebeket kiirtják. Az uccákra a kutyákat csak szájköszörrel és pórázban szabad kiengedni. A nyájak őrzésére csak olyan kutyákat lehet felhasználni, amelyeket előzőleg vesztézárt elleni védőoltással láttak el.

Megdöbbenő bányaszerecséltenség Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A Nis melletti Alexinaei szénbányában megdöbbenő szerencsétlenség történt. Az ugynevezett Szent Sándor tárnáknak földgáz fejlődött ki, amely fellobbant. Tizenegy munkás azonnal meghalt, 10 súlyosan megsebesült, míg 30 másik munkást csak nagy nehézségek árán tudták kiszabadítani a romok alól. Ezek ugyancsak kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A hatóságok a robbanás ügyében szigorú vizsgálatot indítottak.

Nyugdíjat kapnak Angliában a légi támadások sebesültjei. Londonból jelentik: A Reuter ügynökség közli: A nyugdíjügyi miniszter tervezetét készítette a háború következtében megsebesült polgári lakosok nyugdíjára vonatkozóan. A tervezet értelmében az egész polgári lakosság biztosítva van az ellenséges légitámadások okozta sebesülések esetére. A feltétel az, hogy a sérültnék sérülése idejében termelő foglalkozást kell üznie. Az új terv értelmében eddig 127 ilyen nyugdíjat állapítottak meg olyanok számára, akik megsérültek, vagy azoknak hátramaradtait számára, akik a támadás következtében meghaltak. Hatszáz más esetben kártérítést fizettek a sérüléseikért.

Németországban gyessalvési jegyefák ültetésével oldják meg a műrost kérdését. Berlinből jelentik: A berlini Kaiser Wilhelm intézetben egy idő óta olyan kísérleteket végeznek, amelyek a német műrostipar nyersanyagdjait egyszerűségekre megszüntethetik. A legkülönbözőbb kezelésmódokkal sikerült a növények öröklődő tulajdonságait gyökeresen megváltoztatni és felváltva alkalmazott ibolyántul Röntgenbesugárzásokkal, éhség- meg hidegsokk előidézésével olyan példányokat kitenyészteni, amelyek nemcsak gyorsabban növekednek, hanem a szokottnál lényegesen nagyobbak is lesznek. Az így megmunkált fák — főleg jegyefék és nyárfák jönnek számításba — a fent jelzett kezelésmódok következtében olyan rohamosan növekednek, hogy már két év alatt hatalmas mennyiségű kitermelésre váró faanyagot szolgáltatnak a műrostipar számára. Ez a famennyiség akkora, mint a sokkal idősebb természetes erdei fáké. A német textilgyártás komolyan foglalkozik ezzel a tervvel, hogy a műrostszövetek nyersanyagának biztosítása céljából gyorsnövésű óriásjegyeféket ültetvényeket létesítsen.

Földrengés Guatemalában. Guatemalából jelentik: Tegnap 14 óra 30 perckor a fővárosban erős földrengéseket éreztek. Egyéb részletek még hiányoznak.

Ötödik feleségétől szökött meg a hitlen férj. Szatmárról jelentik: Érdekelt feljelenést adtak be a központi rendőrségre. Erli János asztalos felesége könnyek közt jelentette, hogy férje, Erli János asztalos, öt hétre rá, hogy ő súlyos operáció után kiderült a kórházból, brutálisan bántalmazta, majd elhagyta és elvitte minden ruháját. A szerencsétlen asszony előadta, hogy ő az ötödik felesége a modern Don Juannak, akif ugylátszik olthatatlan szabadságvágy gyötör és egyébként már a válóper is benyújtotta dr Arvay Mihály ügyvéd útján. A rendőrség megindította az eljárást az otthonát hitlenül elhagyó iparos ellen.

Ma és holnap a ROYAL slágermozgóban az évad legszebb francia-filmje!
VIVIANE ROMANCE legjobb szerepe:

A leláncolt asszonyok

című felejthetetlen filmben. Előtte legújabb 463. sz. UF/A hiraó.
Előadások: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.30 órakor.

Szabadlára helyeztek négy rablógylkossággal gyanúsított embert. Temesvárról jelentik: Május 22-én Temesújfalú községben meggyilkolták és kirabolták Wachtel Henrik 87 esztendő gazdát. A gyilkosság gyanúja miatt letartóztatták Pista Gheorghie lippai lakost, aki előzőleg öt héttig az áldozatnál békéskedett, továbbá Potamich Ion, Rosca Nicolae és Inoveanu Florea pásztorokat, mint tettestársakat. Az ügyész halálbüntetést kért rájuk a vizsgálóbíróhoz intézett jelentésében. A vizsgálóbíró megindította a nyomozást és heteken át kihallgatta őket. Mindnyájan tagadták a gyilkosságot, annak ellenére, hogy a csendőrségi jelentés szerint azt beismerték. Miután a vizsgálóbíró megállapította, hogy a négy letartóztatott egyén a rablógylkosság idején nem tartózkodott Temesújfalun és ahijéjé kétségkívül beiga-zolta, elrendelte mind a négynek szabadlára való helyezését.

Negyvenkét fok meleg Spanyolországban. Madridból jelentik: Egész Spanyolország területén nagy meleg uralkodik. Madrid, Sevilla és Kordova városokban 42 fokra emelkedett a hőmérséklet.

Ujabb károkat okozott Marosmegyében az esőzés. Marosvásárhelyről jelentik: Pár nap óta a megyében ismét esőre fordult az idő. A gyakori esőzés miatt a gazdasági munkákat ideiglenesen beszüntették. Az esős időjárás különösen a szőlőkben tett nagy kárt, elősegítette a lisztharmatot és peronoszpora-fertőzést. Az aratás megállt. Az ár a búzát sok helyen leiszapította. A rétek több község határában víz alatt állanak, főként a Nyáradmentén. Az esőzés következtében különösen a Nyárad mentén a takarmánytermés szenvedett kárt, ami e vidéken a gazdáknak súlyos következménnyel járhat. A Nyárad völgyében ugyanis kevés a legelő, a gazdák így nyáron is kénytelenek takarmányozni állataikat és most, hogy a rossz időjárás a termés erősen megtizedelte, az a veszély fenyeget, hogy a gazdák a téli időszakra nem tudnak kellő mennyiségű készletet biztosítani gazdaságuk számára. A szénát egyszer, a lóherét, lucernát sok helyen már másodsorú kaszálták le. Ugyancsak gyenge termésű ígér az esős időjárás miatt a kukorica is. A földeket nem tudták idejében megkapálni. A tavaszi kedvezőtlen időjárás miatt amugyis késett a vetés és a termés most már csak akkor érhet be, ha az őszi időjárás különösképpen kedvező lesz rá. A kukoréppáfoldeken csak kisebb mértékű kár okozott a rossz idő.

Változások a nemzetgazdasági minisztériumban

Bucuresti, július 29. (Rador). A Curentul jelenti: A nemzetgazdasági minisztérium keretében a következő változások történtek: Központi szolgálatra hívták vissza Eugen Porn római gazdasági tanácsost és Henry Helfani madridi kereskedelmi attasét. Paul Sterian gazdasági tanácsos, Gheorghie Tari kereskedelmi attasé, Grigore Ghiata kereskedelmi attasé és Maria Alexandridi titkárnő kötelesek jelentkezni a központi szolgálatba való beosztás végett. Gheorghie Tudoricát, a római gazdasági kirendeltség titkárat központi szolgálatra osztották be. Stefan Gheorghescu és Olenin koppenhágai gazdasági tanácsost ugyanilyen minőségben a moszkvai gazdasági kirendeltséghez osztották be, az itt szolgálatot teljesítő Ion Floru kereskedelmi attasét pedig visszahívták és a minisztériumhoz osztották be. Ugyanakkor elhatározták, hogy 1940. október elsejétől kezdődőleg megszüntetik a newyorki, buenos-airesi és staciholai gazdasági kirendeltségeket.

Az „Ucraina” repülőgépjáratja. Moszkvából jelentik: A kormánybizottság az alábbi közleményt adta ki július 28-án: Az „Ucraina” repülőgépjárat reggel 6 óra 30 perckor átrepült Sanlehurst város környékén. A légköri viszonyok az egész repülés folyamán igen kedvezőnek voltak. Néhány órával később a repülőgép, amely mindvégig heves széllel s vihárral kényyszerült megküzdeni és emiatt a rendszeres sokkal nagyobb mennyiségű benzint is volt kénytelen elfogyasztani, mind több és több légköri nehézséggel küzdött. Minthogy ez a körülmény a tervezett nagy leszállás nélküli repülés sikerét veszélyeztette, szükségessé vált a repülés megszakítása. Ilyen értelemben utasítást is kapott és Maria Nenterenko Laszkovóban igen kedvező viszonyok között leszállott. A gép és a benne ülők sértetlenek maradtak.

Még a horgászás is tilos Londonban. Londonra alig lehet ráismerni, mondja egy semleges megfigyelő, aki most érkezett vissza. az angol fővárosból Koppenhágába. Barrikádok és ártóakadályok egész megváltoztatták a város külső képét. Egy hivatalba, vagy hatósági épületbe nem lehet külön engedély nélkül belépni. Még az újságpapokat előtt is kettős fegyveres őrség áll éjjel-nappal. Ujabbban az öreg urak kedvenc sportját, a horgászást is betiltották, mert a Themset haditerületnek nyilvánították.

A Zsidó Nemzeti Szövetség cluji helyi csoportja f. hó 21-én, szerdán este, pontban 9 órakor választmányi ülést tart a Concordia Klub kiöntermében az alábbi tárgysorozattal: Elnöki megnyitó: Gottlieb József, titkári jelentés: Fischhoff Emil, bizottsági és alcsoportok jelentései, jelentés a szövetségfolyamról: dr. Kertész F. Miklós. A zsidóság mai helyzetéről: dr. Kasztnar Rezső. A választmány tagjait ezután is meghívja az elnökség.

Arany a patak medrében. Zágrábról jelentik: A horvát főváros közelében, a Ludovic patakban arany- és platinaszemeket találtak. Az arany- és platinaelemekről szóló híresztelések olyan méreteket öltöttek, hogy dr Turossán, a zágrábi egyetem ásványtanára lénytelen volt a nyilvánosság előtt megcáfolni a tulzolt híreszteléseket. A professzor rámutatott arra, hogy a kis patakban valóban találtak arany- és platinaszemcséket, de oly csekély mennyiségben, hogy kiaknázásukról szó sem lehet és a leleteknek csupán tudományos értéke van. Ezeknek a nemesfémeknek előfordulása itt csak a természetnek különös játéka lehet.

Csak külön felhatalmazással tarthatnak házkutatást a bucaresti egyesületeknél és üzemeknél. Bucurestiből jelentik: Bucuresti katonai parancsnoka rendeletet adott ki, amelyben közölte a parancsnokság körzetébe tartozó gyárakkal, üzemeikkel és egyesületekkel, hogy a gyárakban vizsgálásokat, vagy házkutatásokat csak olyan felhatalmazás birtokában lehet eszközölni, amelyeken Argeseanu tábornok hadtestparancsnok, a nagyvezérkar, vagy a hadbizóság ügyvezetői főnökének láttamozása szerepel. A felhatalmazás csak egy bizonyos vizsgálatra terjedhet ki és az ilyen felhatalmazással bíró tisztnek fényképes igazolvány-nyal kell rendelkeznie.

Iparvállalat félnapot dolgozó főkönyvelője delután alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatásban.

A zsidó cégek tulajdonosai állampolgárságukat igazoló végzést a céghivatalmal is kötelesek bejegyeztetni

II.

Cluj, július 29. Amint azt már közöltük, számos zsidó cég tulajdonosa az állampolgársági revízióról szóló végzést még nem jegyeztette az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál. Erre vonatkozóan a Kamarák Szövetsége egy utolsó 15 napos határidőt engedélyezett, amelynek eltelte után bírságjegyzőkönyveket vesznek fel. Az alábbiakban folytatjuk ama cégek névjegyzékének közlését, akik a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara körletében az igazoló végzéseket nem jegyeztették még be:

2662. Zeiger Desideriu, Aghires, jud. Cluj.
1260. I. Kramer, fabr. de ghips, Aghires, jud. Cluj.
2949. Freund Laura, na. Leb, bacanie, Almaş, jud. Cluj.
3134. Einhorn Ida, bacanie, Almaşu, jud. Cluj.
1952. Vád. I. Spitzer Andrei, n. Rosenfeld Rozalia, mixte, Almaşu, jud. Cluj.
2504. Vízai Hers, bacanie, Almaşu-Mare.
838. Vád. Sternberg Regina, már. Klein, bacanie, Aşahida, jud. Cluj.
1298. Rosenfeld Iosif, bacanie, Aruncuţa.
214. Spitzer Adalbert, maşina de trestat, Baciu, jud. Cluj.
676. Spitzer Mihail, cárciumă, bacanie, Baciu, jud. Cluj.
685. Solomon Martin, bacanie, cárciumă, Baciu, jud. Cluj.
2108. Vád. Bauch Raza, n. Kántor, Bontida, jud. Cluj.
2459. Abraham Hájema, n. Leb, bacanie, Borşa.
397. Zuokerman Aabib, bacanie, cárciumă, Borşa.
2964. Abraham Raza, bacanie, Borşa, jud. Cluj.
1384. Kornhauser Jacob, cárciumă, Brăşoru, jud. Cluj.
1669. Vád. I. Fischer Iosif, nása, Spitz, bacanie, cárciumă, Bucsa.
191. Friedmann Aroa, bacanie, Bucuşi, jud. Cluj.
1071. Vád. I. Kocz Ludovic, násc. Grünfeld, cárciumă, Căiana, jud. Cluj.
1285. Sof. I. Grünberger Mándel, násc. Goldmann, pásári, Căiana, jud. Cluj.
171. Kepes Iosif, lenne de construcţie, Călatele, jud. Cluj.
1210. Schwartz Adolf, coloniale, Călatele, jud. Cluj.
1338. Kahau, Wilhelm, bacanie, Călatele, jud. Cluj.
1462. Heilprin Coloman, mixte, Călatele, jud. Cluj.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, július 30.
Bucuresti, 13: Időjelzés, kulturális híradás, vízállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok, közlemények, sporthírek. 13.15: Jean Rugină népzeneke. 13.35: Hanglemmez. 14: Hírek. 14.30: Hanglemmez. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés, felolvasás. 20.15: Operariák. 20.40: Hírek. 21: Román hangverseny. A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek. 22.40: Gabriella Augustin énekel. 23: Hanglemmez. 23.25: Énekszámok hanglemezeiről.
Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemmez. 11: Hírek. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Mellézenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Időjelzés. 18.15: Olasz árták és dalok. 19.15: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Előadás hanglemezekkel. 21.20: Anna testvér. Hangjáték. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24.25: Hanglemmez. 1.05: Hírek.

Szerda, július 31.
Bucuresti, 13: Időjelzés, kulturális híradás, vízállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok, közlemények, sporthírek. 13.15: Vasile Julea zenekarának román hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Vasile Julea zenekarának. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat, majd felolvasás. 20.15: Maria Marinescu Moreanu énekel. 20.30: A rádió zenekarának hangversenye. 20.40: Hírek. 21: A rádió koncertzenekarának hangversenye. 22: Hírek, sporthírek. 22.40: Hírek. 22.40: Hangverseny. 23.40: Hanglemmez.
Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemmez. 11: Hírek. 13.10: Hanglemmez. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés. 14.30: Szalonzene. 15.30: Hírek. 18: Hírek. 18.15: Közvetítés a cserkészek szentendrei sporttelepéről. 18.40: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Zongora. 20.55: Elbeszélés. 21.20: Operatársulat. 22.40: Hírek. 23.10: Szórakoztató zene. 24.20: Hanglemmez. 1.05: Hírek.

Mint az Egyes-ban jele-hogy a matok érika a j-gatja, je-bele abb-kerüljen. Az an-érthetők, nagyon r-rikai gy-joga is t-eres be-sült Alla-rúli s e-tározatát egyértelm-Európa-rikai bir-ha valan-amerikai-korolni, önállóság-rikai álla-

De vaj-rülhetnek az Egyes-szedjára-ely, amé-teken lév-szetszerü-hatalmas-len, szab-lomnak é-gen hata-Politika-egy pillan-nada má-rül, hisze-kell azt, mint az-francia-háboruba-Az 181-resen vé-madása-nium lett-ködesben-Terület-USA ter-ter) s lak-

E hata-rengetet-ken. Így-kisebb sz-pite 1050-rikai Kar-téknitelye-vannak a-továbbá a-toricótól-partjai m-Az Egy-fontosak-Karabiai-kében fek-Ha ezé-kerüléné-rossz visz-lyeztetné-Ugyane-mely a Y-Végül mé-kaik földöl-Angol-Gy-négyszeti-ával, me-lákkal egy-Itt is fon-Egyesült-

Végül-gyarmata-Guadelpup-Francia-G-francia bir-telepet ism-Sokkal-mert fran-Miquelon s-jain feksz-kilométer-Dél-Ame-Falkland s-maspont-A valaha-matbirodal-ban Portug-

Milyen területeket érint a Monroe-elv kiterjesztése

Amerika érdekei és az európai gyarmatok

Mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt az Egyesült Államok köztársasága nyilatkozta, hogy az USA nem tűri, hogy a nyugati földtekén lévő európai gyarmatok és birtokok gazdát cseréljenek. Amerika a jelenlegi tulajdonosokat nem háborgatja, jogait elismeri, de nem egyezhet bele abba, hogy ezek a birtokok új kézbe kerüljenek.

Az amerikai elhatározás indokai könnyen érthetők. Az európai nagy változások mellett nagyon könnyen előfordulhat, hogy az amerikai gyarmatok, vagy más területek birtokjoga is felmerül s vitára, vagy esetleg fegyveres beavatkozásra ad alkalmat. Az Egyesült Államok ezt mindenáron el akarja kerülni s ezért hozta meg nagyfontosságú határozatát, mely a Monroe-elv kiterjesztésével egyértelmű.

Európában tehát bármi is történik, az amerikai birtokok nem fognak gazdát cserélni s ha valamelyik európai hatalom nem képes amerikai területei felett a szuverenitást gyakorolni, akkor ez a terület vagy visszanyeri önállóságát, vagy pedig csatlakozik egy amerikai államhoz.

Milyen birtokról lehet szó?

De vajon milyen birtokok és területek kerülhetnek szóba? Mindenekelőtt Kanadára, az Egyesült Államok hatalmas északi szomszédjára kell gondolni. A kibővített Monroe-elv, amely nem engedi meg amerikai területeken lévő gyarmatok birtokcseréjét, természetesen Kanadára is vonatkozik. Ez a hatalmas ország jelenleg is teljesen független, szabad akaratából tagja az angol birodalomnak és 1920 óta követeket is küldhet idegen hatalmakhoz.

Politikai és államjogi szempontból tehát egy pillanattal sem lehet szó arról, hogy Kanada más európai hatalom befolyása alá kerül, hiszen mindenkor dönthet sorsáról. Tudni kell azt, hogy Kanada területileg nagyobb, mint az Egyesült Államok, a 16-ik századig francia birtok volt s az angolok a hétéves háborúban, 1759-ben kapták meg.

Az 1812-14-es háborúban az angolok sikeresen védték meg Kanadát az amerikaiak támadása ellen. 1867-ben Kanada angol dominium lett s aztóta a legszorosabb együttműködésben van az anyaországgal.

Területe 9,534.000 négyzetkilométer (az USA területe csak 7,839.000 négyzetkilométer) s lakosainak száma 10 millió.

Bermuda és a többi szigetek

E hatalmas dominiumon kívül Angliának rengeteg gyarmata is van amerikai területeken. Így mindenekelőtt Bermuda, mely 360 kisebb szigetből áll. A Bermuda szigetcsoport 1050 kilométerrel keletre fekszik az amerikai Karolina államtól. Nyugat-Indiában is tekintélyes az angol gyarmati uralom. Itt vannak a Bahama szigetek, Jamaica, Kuba, továbbá azok a kis szigetek, melyek Portoricótól keletre kezdődnek és Dél-Amerika partjai mellett, Trinisaddal érnek véget.

Az Egyesült Államok szempontjából azért fontosak ezek a szigetek, mert bezárják a Karábiai tengert, melynek délnyugati csücskében fekszik a Panama csatorna.

Ha ezek a szigetek olyan hatalmak kezébe kerülnek, melyek az Egyesült Államokkal rossz viszonyban vannak, ez súlyosan veszélyeztetné a csatornán való átkelést.

Ugyanez vonatkozik Brit-Hondurasra is, mely a Yuacatan félsziget déli felén terül el. Végül még meg kell említeni, hogy délamerikai földön van egy angol koronagyarmat: Angol-Guyana, melynek területe 231.000 négyzetkilométer. Ez határos Holland-Guyanával, mely Curacao szigetével és az Antillákkal együtt Holland-Nyugat-Indiát alkotja. Itt is fontos stratégiai érdekei vannak az Egyesült Államoknak.

A francia gyarmatok

Végül Franciaországnak is van néhány gyarmata a nyugati földtekén, még pedig Guadelupe és Martinique szigeteken kívül. Francia-Guyanáról van szó, mely 1604 óta francia birtok s a világ mint hírhedt fegyvertelepet ismert meg.

Sokkal értékesebb egy másik, kevésbé ismert francia terület. Ez a Saint Pierre de Miquelon sziget, mely Uj-Foundland déli partjain fekszik, területe mindössze 241 négyzetkilométer s lakóinak száma csak 4300.

Dél-Amerika legdélibb részén fekszik a Falkland sziget, mely, mint angol tengeri támaszpont igen jelentékeny.

A valaha óriási spanyol és portugál gyarmatbirodalomról semmi sem maradt. 1823-ban Portugália elveszítette Braziliát, mely

önálló lett, Spanyolország, mely Argentínától Mexikóig uralkodott Dél-Amerikában, 1812-től fokozatosan elveszítette gyarmatait. A spanyol gyarmatok 1824. évben bekövetkezett

győzelme után csak Kuba és Portorico maradt spanyol kézen. Floridát 1819-ben az USA megvásárolta s a másik két szigetet pedig 1898-ban háborúval szerezte meg. Ugyanekkor veszítette el a Filippi szigetcsoportot is.

A kiterjesztett Monroe-elv alá eső területek tehát Angliához, Franciaországhoz és Hollandiához tartoznak, azaz olyan három államhoz, melyekkel az USA a huszadik század eleje óta baráti kapcsolatot tart fenn. A japán imperialista politika megerősödése óta ez a barátság még jobban elmélyült, bárhogyan is alakuljon a helyzet, az Egyesült Államok nem akarja eltérni, hogy ezen a területen Japán megvesse a lábát.

Német részről elismerték a Franciaországtól különálló breton államot

BUCURESTI, július 29. Az „Universul” berlini tudósítójának jelentése: A német sajtó kevés figyelmet szentel Nagy-Britanniának, ezzel szemben Franciaország problémája került az általános érdeklődés központjába. Német lapok jelentése szerint német hatóságok hivatalosan elismerték a breton államot. A hírt az Oeuvre Bretonne című lapból vették át, mely Rennesben jelenik meg. Eszerint Rennesben kormányzózt neveztek ki Weyer személyébe. Német részről azonban hozzátesszik, hogy csak a várost megszálló német csapatok parancsnoka részéről történt ez a kinevezés. Az „Oeuvre Bretonne” című lap jelentése szerint „az új breton nemzeti állam” öt kerületből áll, melyek élén „a breton nemzeti tanács végrehajtóbizottsága” intézi az ügyeket. Az új állam és Franciaország, valamint Németország közötti viszonyt kölcsönös egyezményekkel rendezik.

A breton lap arról is beszámol, hogy a Rennesben tartott népgyűlésen határozati javaslatot hoztak, melyben a háborúval kapcsolatban leszögezték, hogy a breton nép angolellenes politikát fog folytatni.

Megkezdődött a nyári idény az összes fürdőkönyv és gyógyhelyeken

Egyetlen fürdőhely látogatását sem korlátozták

Bucuresti, július 29. A nemzeti turisztikai és propagandahivatal közli az érdekeltekkel, hogy a nyári idény az összes fürdőkönyvben és gyógyhelyeken megkezdődött. A szállodák és gyógyintézmények rendszeresen működnek. Azok a hírek, amelyek egyes fürdőhelyek látogatásának korlátozására vonatkoznak, valótlanok. A múlt év október 17-én kiadott rendelkezés következtében a fürdőhelyek és kirándulóhelyek látogatói kötelesek az illető helyek

rendőrségének nyilvántartó hivatalánál jelentkezni. A külföldiek a belügyminiszter rendelkezései értelmében kötelesek alávetni magukat az idegenellenőrzésre vonatkozó rendelkezésekre.

Ezek a rendelkezések vannak jelenleg csak életben s ha újabb rendszabályokat léptetnek majd életbe, azokat a sajtó és a rádió útján közzé fogja tenni a turisztikai hivatal.

Ujabb idegen alattvalókat utasítottak ki a petróleum-vidékről

Angliában elégedetlenséget keltett a „szabotázsosztály” elleni fellépés

Bucuresti, július 29. (Rador.) A külügyminisztérium közleménye: A lapokban július 27-én közzétett és a román földön francia alattvalókból szervezett szabotázsosztály tagjainak kiutasítására vonatkozó belügyminiszteri rendelet folytán a következők is elhagyták az országot: Leon Wen ger mérnök, a „Concordia”-társaság igazgatója, Pierre Bonceune ugyanezen társaság alkalmazottja és Armand Lachapelle. Az eljárás folyik.

London, július 29. (Rador.) A „Reuter” jeleinti: „Megbízható helyről szerzett értesülés szerint az angol kormány elégedetlen a román kormány tevékenységével

és formális tiltakozás módját tanulmányozza. A román kormány olyan intézkedéseket tett, melyek veszélyeztetik az angol érdekeket Romániában, miután az angol hajóknak a Dunán való elhelyezkedésére vonatkozóan megszorításokat alkalmazott és az angol közérdeknek kárt okozott azzal, hogy angol mérnököket kiutasított és így az „Astra Romana” társaság igazgatásába avatkozott. Az angol kormány az említett intézkedésekre vonatkozóan cselekvési szabadságát fenntartva, a román kormány elleni megtorlásként a Földközi tenger vidékén három román hajót visszatartott.

Hogyan szabályozták Kolozsváron a taxik és társasgépkocsik viteldijait?

Cluj, július 29. Az árdragítás megakadályozására vonatkozó törvényrendelettel kapcsolatban dr. Bornemisa Sebastian polgármester a közszükségleti cikkek árának szabályozása után a bérkocsik, bérképkocsik és társasgépkocsik viteldijait is megállapította.

A bérkocsik viteldijai: Egész napi használatra (12 óra) két órai megszakítással 7—23 óra között 250 lej. Ugyancsak ebben az időközben hat órai használatra, egy órai megszakítással, 150 lej. Ezenkívül kisebb távokon egy órára 40, háromnegyed órára 30, félórásra 25, negyedórásra 15 lej. Sétakocsizásnál az árak 50 százalékkal emelkednek. Éjszakai órákban 23 órától reggel 7-ig 20 százalékos többletet kell fizetni.

A bérkocsik viteldiját meghatározott helyekre a következőkben állapították meg: a várostól az állomásig, vagy fordítva a viteldij 25 lej. A lakáshoz rendelt bérkocsik napal 5 lej, éjszaka 10 lej többletet számítanak.

A sporttelepig és a partfürdőig 20 lej, a Grigorescu uton a Donath ut 16-ik számig 30 lej a díj. Esküvők, eljegyzések, keresztelők és temetések díjszabását kétóránként 80 lejben állapították meg. A külvárosok elérésénél óránkénti díjszabás érvényes.

Egy bérkocsiban a bérkocsis beleegyezése nélkül legfeljebb három utas foglalhat helyet. A bérkocsisokat kötelezték, hogy a fenti rendeletet és díjszabást látható helyen a bérkocsiban is elhelyezzék. A bérkocsik díjszabását 10 lej kezdőösszeggel, 333 méterenként 5 lejben állapították meg.

A személyszállító bérkocsikra vonatkozólag a következő szállítási díjakat állapították meg.

Rövid távolság, ugynevezett zóna, vagy

szakaszjegy 3 lej marad. Az 5 lejes jeggyel a főtértől kiindulva a következő helyekig lehet utazni: Allomás, Gazdasági Akadémia, Kövespad, Dohánygyár, Bolinteanu ucca, Török-vágás, Elisabeta ut teteje, Idegyógyintézet, Irisz-telepen a CFR hidig, Sporttelep, Pata és Oásanu utakon és fordítva. Hét lejes jeggyel minden vonal végéig lehet utazni a központtól, vagy a központig. Nyolc lejes jeggyel bármilyen vonalon végtől végig, akár megszakítással, akár egyfolytában lehet közlekedni. A 8 lejes ugynevezett átszállójegy megszakítási ideje két óra lehet.

A rendellenes időjárás és a napfoltok

Minduntalan megismétlődik a kérdés, vajon nem a napfoltok-e az okai már hosszabb idő óta tartó abnormális, előre kiszámíthatatlan, csalogó időjárásunknak? Mindenki hallott a napfoltokról, de aránylag kevesen gondolnak rá, hogy azok gyakorlatilag elég nagyok, hogy teleszkóp nélkül is megláthassuk őket. A napfoltok megjelennek, megsokasodnak, majd újra eltűnnek napfolt-ciklusnak nevezett 11 éves periódusokban, melyet a Jupiter és Saturnus mozgása kombinált hatásának tulajdonítanak a csillagászok. — A napfoltok látható bizonyítékai a nap légkörében fellépett ciklonikus zavaroknak. Olyan természetűek, mint a mi zivataraink, egy-egy bizonyos kiterjedést lehetetlen előre megjósolni. Azért akit érdekel, nézesse időnként a napot jól bekormozott üvegen át, vajjon nem pillant-e meg rajta nagyobb foltot, kiterjedést.

A napfoltokat s azok változatait gyakran vizsgálják az időjárásunkra gyakorolt esetleges hatás szempontjából. Ennél a problémánál nem szabad megfeledkezni arról, hogy a napfoltok — mint kanyarónál a kitérőcsúcs — csupán szimptomák és maguk nem befolyásolhatják Földünket. Hogy azonban a napfoltok előidézett zavarok hatással vannak-e éghajlatunkra, az más kérdés: erre nézve a tudósok közt nincs egyetértés. Kétségtelen azonban, hogy a napviharok által előidézett elektromos hatások nyomai fölfedezték, miután azok a csekély 93,000.000 mfd-nyi távolságon áthatoltak, amely bennünket a naptól elválaszt. Különösen a rádió és táviró működésére vannak hatással ezek a „magnétikus viharok” és az északifény megjelenése is összefüggésben van velük. Figyelemreméltó jelenség, hogy az equatoriális Afrika területén fekvő Viktoria-tó vízszíne a napfoltokkal változik, másrészt a foltok jelenléte idején Észak-Szibériában gyakoriak az éghajlavorul járó viharok. Érdekes Sir Napier Shaw megállapítása is, mely szerint 20 éven át, amely időszak alatt pontos adatokat tudott gyűjteni, Kelet-Angliában a buza terméshozamát kétszáz százalékkal a napfoltok befolyása volt észlelhető.

Gabriel abbé jelentékeny munkát írt a csillagászati időszakok egymással való kapcsolatáról, amely 744 évenként tér vissza. Számításai alapján néhány évvel ezelőtt rendkívül hideg telet jósolt. A jóslat bevált. Am az ilyen hosszú idővel dolgozó proféciaik gyakran nem válnak be és pedig nem azért, mert a számítások nem voltak helyesek, hanem azért, mert előre ki nem számítható események befolyásolhatják az időjárás viszonyokat. Így 1911-ben rendkívül meleg nyarunk volt, a számítások szerint 1912-ben ennek meg kellett volna ismétlődnie, azonban Alaska-félszigetén kitért a Katmai tűzhányó és annyi hamut, port szórt a levegőbe, hogy az egész nyarat elrontotta vele. — Ha egyik télen nagyobb mennyiségű jég marad meg az Északi sark vidékén, az elég ok lehet arra, hogy Európában, különösen északibb részein, szokatlanul hideg legyen a következő nyár.

A francia kormány rendkívüli törvényszék elé állítja a helyzetért felelős politikusokat

Genf, július 29. (Rador.) A francia sajtó jelzi, hogy a Petain kormány rövidesen tárgyalás alá veszi a jelenlegi helyzetért való felelősség kérdését. Az összeállítandó névsort rendkívüli törvényszék elé terjesztik.

AMERIKA KÜLD HAJÓT AZ ANGOL GYERMEKEKÉRT

London, július 29. A Daily Telegraph jelenti, hogy az Egyesült Államok külügyi bizottsága egyhangúlag megszavazta azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében az amerikai hajókat feljogosítják az angliai gyermekeknek az Egyesült Államokba való átszállítására. Newyorkba most várják az elszállítandó gyermekek névsorának megérkezését.

AZ IDEGEN

(6) Irta: MAX SANTER

KIS REGÉNY

Fordította: JÁMBOR ERZSEBET

Ez már nyílt harcot jelentett.

Hát így álltak a dolgok, mikor Krisztián megérkezett a gyűlésre, a zászlórúd alatti emelvényre lépett s felemelte a kezét, hogy szót kérjen. A szive nehéz a gondoktól, a part mentén vándorolt mostanáig, hogy nyugalmát visszanyerje. De uramisten, még most se tudja, mit fog mondani az embereknek. Olyan fenyegető ez a hirtelen támadt csend. A fékmentartott szenvedélyek mögött, az emberek arcán ott ólálkodik valami szóval ki nem fejezhető rémség. Az emelvényről áttekinthető a szigetet, egészen a parti szikláig. A széles földeken szeliden reng a rozs a szél érintésére. Fák suhognak és hajladoznak, fehér felhők kergetőznek a tenger fölött, a nap már lehanyatlott, de az aludni tévő fény csillogása még végigcsókolja a távoli vizet; szalad a tekintete lobogóról lobogóra, házról-házra. Ugy ismeri őket mind, mint a tenyerét, lobogót, házat, embereket és szereti őket kimondhatatlanul, de most aggodalom nő benne miattuk, minden más érzést elnyom ez a szorongás. Három ember hiányzik, három telkes gazda, mintha álomból ébredne, ismeri fel a helyzetet, sejtje meg az összefüggést s sejtőse rögtön bizonyossággá válik. Ijedten próbálja megelőzni a veszélyt, amely őt is sújtja majd. Jó lenne a partra menni és folytatni a magányos vándorlást, nem tudni senkiről és nem beszélni semmiről. De késő, innen már el nem mozdulhat. Nyugalmat kényszerít magára, leszállt az este már, amikor beszélni kezd.

Barátaim — kezdte — és megreszkett, mert ezek az emberek nem voltak többé az ő barátai. Barátaim, összehívtalak titeket, hogy arról, ami ma délelőtt történt, számotadjak nektek. Ötven éve idestova annak, hogy apánk először tetézték lábukat a sziget földjére. Birtokba vették a szigetet, megművelték s a föld szerete lett életük érteime és tartalma. De azért az országot, ahonnan elindultak, sohasem felejtették el: lobogók a régi haza színeit hordozták. A régi hazáét, amely most üzent nekünk. A kormányhivatalnok, akit ma reggel partra szállni láttatok aza a nyílt utasítással jött, hogy a sziget krónikáját, amely történetünket és törvényeinket tartalmazza, magával vigye, azért küldték hozzánk, mert megtudták, hogy olyan nehézségekkel küzdünk, amely lyel nincs erők megbirkózni. Talán egyik másikkunk irt is valami ilyesmit oda. Elég az hozzá, hogy segítségünkre akarnak lenni, hivatkoznak arra, hogy a sziget a szárazföldhöz tartozik és azt akarják, ismerjük el fenhatóságukat, ami annyit jelent, hogy ezután adót fizettek nekik, aminek ellenében rendes bíróság ítélkezik fölöttük s megvédnek attól a veszélytől, hogy itt egymagunkban elpusztuljunk. Az anya ország mindenkit, akinek itt nem akad munkája közületek befogad. Nincs miért magyarázzam ennek a jelentőségét, mind egyikünk ismeri a sziget jelenlegi helyzetét. A reggel szinte feleszmélni sem volt időm, nemhogy megkérdézhettek volna titeket, mit akartok. A hivatalnok siettetett. Így hát legjobb belátásom szerint cselekedtem, kiszolgáltattam a kormányának a krónikát s csak most, utólag kérkezhetek meg titeket, egyetértetek-e eljárásommal.

Büszke, hangos szóval kezdte beszédét Krisztián, akadozva, óvatosabban folytatta — büntudata zavarta meg, az, hogy a maga védelmére, a maga tévedésének mentegetésére kell szólnia — s mire a végére ért, bátorlalan szavai mintha lég-üres térbe hullottak volna. Süket csend állt mögöttük. Senkise mozdult. A kemény arcok előre meredtek.

Krisztián még egyszer összegezi: Ha közületek akárki is más véleményen volna, most jelentkezzék!

Az érthetetlen, véstjósító csendet harminc ember kiáltása törte össze, harminc ember mintha összebeszélte volna egy szerre emeli a karját magasra, harmincan ismétlik itemesen:

Mi!

Mi igenis más véleményen vagyunk!

Mi!

A karok lehanyatlanak, mindnyájan Krisztiánra néznek.

— Ki akar közületek beszélni? — kérdezte Krisztián. Az emberek utat nyitottak, Anton Michael fia lépett elő. A férfiak megtapsolták. Anton leintette őket. Krisztián fáradtan nevetett, aztán egy mozdulattal megadta a szót.

— Barátaim — kiáltotta Anton, s nyílt tekintetét a tömegre szegezte. Barátaim, nem könnyű feladat számomra elétek lépni, s imént szóló társunk ellen beszélni. Mert nem kétséges előttem, hogy Krisztián legmélyebb meggyőződése szerint és őszinte aggodalommal a sziget sorsa iránt cselekedett. Azok az okok, amelyek csatornába állították, elég nyomósak. Megrázó becsületessége, amellyel jelenlegi helyzetünket ecsetelte oly meggyőző, hogy egész bátorságomat össze kell szednem ebben az órában ahhoz, hogy elmondhassam azt, amire a lelkiismeret kényszerít. Mert arra, amit veletek közölni akarok, kizárólag lelkiismeretem unszoló szava készítet. És ez a lelkiismeret azt mondhatja velem: igen testvéreim, nehéz, kemény évek állnak előttünk. Sokan közülünk majd nem tudják többé, merre vegyék útjukat. Férfiaink szolgál, asszonyaink talán cselekedésbe kerülnek, ahelyett, hogy a maguk gazdái lehetnének s dacára annak, hogy mindezt jól tudom, mégsem helyeselhetem jó lelkiismerettel, amit Krisztián tett. Mert apánk akkor, amikor a szigetre jöttek, s főleg ez az, amiben nem értek egyet Krisztiánnal — könnyű szívvel hagytak ott törvényt és biztonságot, mindenféle állami védelmet s vállalták a szigeten töltött első évek bizonytalanságát és kalandosságát, csak azért, hogy szabad emberekké legyenek s csak saját maguknak tartozzanak ezentul számadással. Mi azonban barátaim ügylátszik, közel vagyunk ahhoz, hogy ezt a szabadságot feladjuk, csak azért, mert ez a pillanat nem nyújt lehetőséget arra, hogy mindegyikünk birtokhoz és földhöz jusson. Nem lakolunk meg egy szép napon keservesen kishittiségünkért? Megmáshatjuk később elsie-tett határozatunkat talán, vagy visszavonhatjuk? Feleljetek? Ki veszi ezt tudomásul. Lemond a kormány később a szigetről, ha most beleegyeztek a hozzácsatolásba? Talán azt gondoljátok magatokban, könnyű Antonnak nagy szavakat mondani, biztosan ül a birtokán. Erre csak azt válaszolhatom nektek: kicsinyes és szűk szempontok ezek, ne hagyjátok magatokat megmérgezni tőle, mertha a gondok, amik titeket gyötörnek, engem nem is érnek olyan közvetlenül, gyermekeim jövője mégis egybefonódik a ti gyermekeitek sorsával. Ezért a gyermekek érdekében kérlek titeket: mondjátok nemet. Mert inkább felosztom birtokomat és mindegyikötöknek adok belőle házépítésre, faültetésre, semhogy eltűnjem, hogy apánk szent jogát feladjátok, csak azért, mert pillanatnyilag csüggedtek vagytok s elvesztettétek reményegeteket.

Mert nincs rettenetesebb és romlóbb hatása a világon annál, mintha egy nép szabadságát saját akaratóból és kívánságára adja fel.

Viharos tetszés tört ki, amelynek — Krisztián úgy látta — egyetlen ember se tudott ellenállni. De mialatt megkísérelte, hogy az arcokban olvasson, Anton folytatta beszédét:

Még nem mondtam el mindent barátaim. Hogyha indítványomat, amelyet az imént hallottatok elfogadjátok, ha megfogadjuk, inkább szolgálak, cselédek, halászok és asztalosok leszünk, de földünkől elválasztani magunkat nem hagyjuk, akkor elérjük azt, hogy olyan emberi közösséggé fejlődünk, ahol elválaszthatatlanul áll egyik ember a másik mellett. És akkor nem lesznek parasztek, halászok, parasztasszonyok és cselédek közöttünk, hanem egyszerűen a sziget férfiai és asszonyai leszünk valamennyien, egyformán, különbség nélkül. Sok álmatlan éjjel tűnődtem azon, vajjon valóra válhatik-e ez a terv, s a küzdelmes napokban megálljuk-e a helyünket. Most már tudom, hogy igen. Egyesek kivételével persze, akik-

ről csak vérző szívvel szólhatok. Mindnyájan tudjátok, hogy emberek élnek a szigeten, akik nem kezdetben és nem apánk hajóján jöttek a szigetre. Az utóbbi hónapokban gyakran forgattam a sziget krónikáját s benne olvastam, hogy hajótöröttet dobott egy nap a vihar a szigetre, aki szerencsés véletlen folytán a szigetet árvízről mentette meg. Ezért aztán apánk birtokot és telket ajándékozta neki. Egy félévvel ezelőtt fivérem házában megláttam a hajótörött képét, keskeny ívét és csillogó szemét. A sziget barna földjén áll, de a tenger felé tekint, a hajókat nézi és a fehér vitorlákat. Öregség, por, téli szoba korma se teszi fakóbbá ezeket a szemeket. És hogyha gyermekei ma a sziget legszebb három birtokán ülnek is, s ha százszorosan meg vannak győződve arról, hogy jó parasztek, amióta ezt a képet láttam, tudom, hogy ennek az embernek az ivadékai sohase tartozhatnak a sziget asszonyai és férfiai közé. Minden elfogultság, vagy gyűlölet nélkül mondom ezt s még az sem befolyásol, hogy esténként összegyűnnek, hogy az időt mindenfélre varázslattal töltsék, amelyet persze

titokban üznek. Mély fájdalommal mondom ezt, annál is inkább, mert édes bátyám az, akit ezek miatt az emberek miatt elvesztettem. Ti is csak úgy nevezitek őket, ha róluk szó kerül: „Az idegenek”. Noshát akkor azt is tudjátok, hogy az idegenek csak maguknak és magukért élnek mintahogy ezt ma elég ékesszólóan be is bizonyították azzal, hogy nem tartották érdemesnek a partra lejönni.

Nyilvánvaló, hogy ezekről a kérdésekről egyszer már nyíltan kell beszélni, miután hónapok óta sugnak-bugnak róla. Ez az oka annak, amiért ma az idegenek meghívóját visszatartottam. Talán jótárgyok, vonatok felelőssége! De amióta Krisztiántól hallottam, miről van tulajdonképpen szó, még valami tisztázódott előttem. Már az előbb is emítettem, hogy az a véleményem, Friedrich, Heinrich és a bátyám nem tudnak majd beleilleszkedni közösségünkbe. Most még többet mondhatok: ennek a három embernek egyenesen érdeke, hogy a szigetre a szárazföld törvényei vonatkozzanak, mert így azt, amit a véletlen hordott össze számukra, örökre biztosítanak. Ez a kérdésnek természetesen új, fenyegető oldalát mutatja, s éppen ezért nagyon kérlek titeket, fontoljátok meg jól, mit cselekedtek.

(Folytatjuk.)

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd fél 9: Olcsó helyáras esti előadás! Szülők lázadása. (Jens Lecher világtűrű vigjátéka. Fényes Alice, Kovács György, Tóth Elek, stb., stb. fellépésével.)
Szerda fél 9: Nagy művész-kabaré. (I. Negyvenéves találkozó. II. Topán Lulu és Iwan W.: Rachmaninov Prelude. III. Szabó Ica—Kovács Kató—Báza Éva: Énektró. IV. A fehérrossz ur. V. Hááz Joli: Tanc Ady versekre. VI. Topán Lulu—Iwan W.: Valse mondalm. VII. Az orvos és a halál. (Fényes Alice, Gróf László, Kovács György, Csóka József, Lantos Béla, Réthely Ödön, Fülöp Sándor, Borovszky Oszkár, stb., stb. fellépésével. Mérsékelt nyári helyárasokkal.)

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Egy kivételes nagy premierslágert! Rio csillogása. Nagy táncos és zenés film! Főszereplők: La Jana és Gustav Diessel. A film előtt: Angol és a 362-es UFA háborus világhíradó, rendkívüli izgalmas és érdekes felvételekkel.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma és holnap az elmúlt évad legszebb francia filmje! Viviane Romance legjobb szerepe: A lelancolt asszonyok című felejthetetlen filmben. Előtte legújabb 463. számú UFA híradó. Előadások: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.30.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Magasság 3200 méter. Új szűszéjű, érdekes témát feldolgozó film, melynek cselekménye 3200 méter magas hegyek között játszódik le. Rendkívüli rendezés! Csofálatos felvételek. Főszerepekben: Barraud Ledouc, Blanchette Bruney. Műsoron kívül a legújabb UFA híradó.

CSÜTÖRTÖK FÉL 9: Nagy művész-kabaré.

Péntek fél 9: A magyar népközösség dísz-előadása az árvizkárosultak javára: Mindenki lépik egyet. (Mikszáth—Harsányi vigjáték mérsékelt helyárasokkal.)
Szombat délután 5: Orvoskisasszony. (Olcsó helyárasokkal.)
Szombat este 9: A falu rossza. (Tóth Ede halhatatlan népszimfivé. Eredeti dalokkal és táncokkal. Teljesen új betanulásban. Mérsékelt nyári helyárasokkal.)
Vasárnap délután 3: Finom család. (A nagy-sikerű zenés vigjáték, olcsó helyárasokkal.)
Vasárnap délután 6: Nagy művész-kabaré.
Vasárnap este 9: A falu rossza.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Rendkívüli műsor! A dzsungel tragédiája. A hatalmas mű mindkét része egy előadás keretében. Műsoron kívül a legújabb O. C. R. román híradó.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hatalmas kettős műsor: 1. Egy mámoros bál éj. Zarah Leander és Rökk Marika zenés, táncos filmje. Csajkovszkij élete és muzsikája. 2. Texas hőse. A legizgalmasabb vadnyugati megrázó történet. Randolph Scott és Joan Deinet.

A RIO MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn, kedden, szerdán 3, 6 és 9 órakor! Két slágert! 1. Sok hűhó semmiért. Az évad legjobb nevetető zenés vigjátéka. Fősz.: Fernand Gravet, Carola Lombard és Ralph Bellamy. 2. A 14-es kém. Izgalmas kémdráma. Fősz.: William Powell, Luise Rainer, Maurien O'Sullivan és Robert Young. 3. A legújabb háborus 462-es UFA híradó.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyelvszakos tanárjelöltő pótvizsgára előkészít. Francia, angol, román, latin nyelvek órát ad. Címeket a kiadóba „Nyelvszakos” jellegre.

Kereskedelmi malom keres bevezetett, komoly, garanciaképes lisztutató. Referenciával ellátott ajánlatokat „Utazó” jellegre a kiadóhivatal továbbítja.

Keresünk 3 és 6 éves fiunk mellé 30–40 év körüli csakis gyermekszerető hölgyet. Ajánlatot e lap kiadóhivatala továbbítja „Csáládtag” jellegre.

34 éves magános nő kisebb család házvezetését vállalná. Vidékre is megy. Cím a kiadóban.

Villanegyedben különbejárta elegánsan butorozott szoba kiadó. Telefon 36-73.

Jömenő régi fűszer- és gyarmatáruiézet-hez fiatal szakember társnak keresték 200–300 ezer lejjel. Cím: Körösy Cluj, Gajdu 11.

Gyermekek mellé ajánkozik középkorú jobb zsidóné, ki a háztartási munkákat is vállalja. Kötően főz. Vidékre is megy. Cím: Lázárné, Str. Vrăbilor 14.

Pótvizsgára garantált sikerrel előkészíték. Fizetés csak siker esetén. Cím a kiadóban.

Egyetemi hallgató középiskolások javító- és magánvizsgákra való előkészítését vállalja. Cím: Neumann Ödi, Piața M. Vi-teazul 7.

Nivós

Kirschblaker

Cluj, július 27-én a bajnokság első fordulója rendezése előtt szépségversenyre került sor. A versenyre négy kerületi versenyző jelent be: Eszter, a Házjóze, aki a 8 korodot javítá Idikó (KAC) dot adott át. A részletes: 80 m. síkf. 2. Zsigmond KAC. (8 ind. 100 m. síkf. 13.7 mp. 2. Soimil. (8 ind. 800 m. síkf. 2 p 46.7 mp.)

Ma

Tg-Mures, július 29-én délután zajlott a megyei nyének más között. A délszoldában megarmester, Chretében és úd zókat, akiknek a kétnapos v. alapján a Sa legesen meggyőzőtt. A p. —Kolosvár. A nagy köz részletes cred. 100 m. síkf. 1 p 09.6 mp. 3. Tóth MSE 10.8 mp. 4x200 m gy. 2. Marosvás. Tóth) 11 39.3 mp.

Döntők

Cluj, július 29-én a versenyen v. kádat. Erő Kolozsvár-baj Brandusa, a zéseket egyet por kétszer a mérkőzést já nyek a követ. Férfi egyes Dermata 6:3 Doherty Bucu lepetés!) Női egyes

Ötezer

Cluj, július 29-én sportegyesületi rült uszóversenyen amelyen főleg számban. A Haggibbor is Győztesek a

Gyermekek Haggibbor 4. 1 p 35 mp. 1 p 20.5 mp. 24 mp. 5x50 2. KAC 3 p 2 p 15 mp. leány mullus mp. 50 m h mp.

Kezdők. 50 ti KMSC 39 gibbon 36.5 46 mp. Szenior fé

SPORT

Nívós küzdelmek, jó eredmények Kolozsvár hölgyatlétikai versenyén

Kirschblum Eszter Haggibbor országos rekordot javított. A verseny keretében egy országos és négy kerületi rekord született

Cluj, július 29. Kolozsvár kerületi hölgyatlétikai bajnokságait hatalmas sportsikerrel rendezték meg. Nagyszámu közönség előtt szépszámu induló szebbnél szebb küzdelmek eredményeként egy országos és négy kerületi rekordot javítottak meg a versenyző hölgyek. A nap hőse Kirschblum Eszter, a Haggibbor kiténő hölgyversenyzője, aki a 800 m síkfutásban országos rekordot javított. Kiténően szerepelt Csák Ildikó (KAC) is, aki három kerületi rekordot adott át a múltnak.

A részletes eredmények:

80 m. síkfutás: 1. Szilágyi KAC 11.6 mp. 2. Zsigmond UEC 11.8 mp. 3. Tóth Gizella KAC. (8 induló.)

100 m. síkfutás: 1. Kirschblum Haggibbor 13.7 mp. 2. Csák KAC 13.8 mp. 3. Barlea Soimii. (8 induló.)

800 m. síkfutás: 1. Kirschblum Haggibbor 2 p 46.7 mp. Országos rekord! 2. Gaál Iona

KAC 2 p 54.1 mp. (Eddigi rekord 2 p 48 mp. Crozoiu, Bucuresti.)

80 m gát: 1. Csák KAC 14.2 mp kerületi rekord! 2. Barlea Soimii 14.8 mp. (6 induló.)

Magasugrás: 1. Csák KAC 138 cm, kerületi rekord! 2. Tóth Erzsébet KAC 123 mp. 3. Medrea Ileana Soimii 123. Versenyen kívül: Sebesi Juci Víforul Dacia 138 cm. Kilenc induló. (Régi rekord: 132 cm. Csák.)

Távolugrás: 1. Csák KAC 450 cm, kerületi rekord! 2. Barlea Soimii 425 cm. 3. Kirschblum Haggibbor 415 cm. 4. Láposy UEC 414 cm. (11 versenyző). Versenyen kívül: Sebesi Juci VD 482 cm.

Súlydobás: 1. Medrea Ileana Soimii 8.45 m. 2. Csák KAC 7.55 m. 3. Keresztes UEC 7.31 m. (9 induló.)

Díszkosdobás: 1. Medrea Ileana Soimii 26.50 m. 2. Keresztes UEC 20.67 m. 3. Biris Soimii 20.48 m. (13 versenyző).

Uszás

Marosvásárhely véglegesen megnyerte a Savu Kupát

Marosvásárhely—Kolozsvár 169.5—142.5

Tg-Mures, július 29. Vasárnap délelőtt és délután zajlott le az MSE Savu-kupaversenyének második része ünnepléses keretek között. A délelőtti versenyek előtt a városi uszodában megjelent dr. Curta Eugen polgármester, Clupe Ionel alkerületi elnök kíséretében és üdvözlőtek a kolozsvári versenyzőket, akiknek nevében Bara Ioan válaszolt.

A két napos versenyek összesített eredménye alapján a Savu-kupát Marosvásárhely véglegesen megnyerte, mert ezáltal ötödikben győzött. A pontversenyben: Marosvásárhely—Kolozsvár ellen 169.5:142.5 pontarányal. A nagy közönség előtt lefolyt versenyek részletes eredményei a következők:

100 m férfi gyorsúszás: 1. Csizmas KAC 1 p 09.6 mp. 2. Békés MSE 1 p 09.8 mp. 3. Tóth MSE 1 p 10.8 mp. 4. Bara U. 1 p 10.8 mp.

4x200 m gyorsúszás: 1. Kolozsvár A (Csizmas, Györfly, Zeldner, Bara) 11 p 28.6 mp. 2. Marosvásárhely A (Fülöp, Békés, Veress, Tóth) 11 39.3 mp. 3. Kolozsvár B) 12 p 22.3 mp.

3x100 m női vegyesúszás: 1. Marosvásárhely A (Perlaky, Nagyné Daróczy Juci, Tamás) 5 p 14.1 m. 2. Kolozsvár (Agoston, Selényi, Baráth) 5 p 40 mp. 3. Marosvásárhely B) 5 p 53 mp.

400 m férfi gyorsúszás: 1. Györfly KAC 6 p 67 mp. 2. Békés MSE 6 p 17.5 mp. 3. Jordáki KAC 6 p 18.5 mp.

100 m női gyorsúszás: 1. Tamás MSE 1 p 29.7 mp. 2. Perlaky MSE 1 p 45.3 mp. 3. Kabderó MSE 1 p 46.2 mp. 4. Baráth KMSC 1 p 48 mp.

4x100 m férfi gyorsúszás: 1. Marosvásárhely A (Fülöp, Veress, Tóth, Békés) 4 p 48.2 mp. 2. Kolozsvár A (Zeldner, Bara, Györfly, Csizmas) 4 p 49.1 mp. 3. Kolozsvár B) 5 p 18.4 mp.

Vízipóló: Marosvásárhely—Kolozsvár 3:3 (3:2). Biró Kakuts András tanár, góllövők: Kovács és Veress (2), illetve Báza és Jordáki (2). A műugrás versenyzők hiányában nem tartották meg. Besztercey László Marosvásárhely a közönséget kifogástalanul jó ugrásaival gyönyörködtette.

Döntőig jutott a KAC országos teniszversenye

Cluj, július 29. A KAC országos teniszversenyén vasárnap nagy meglepetés is kaptak. Erős Gézát ugyanis, a kétszeres Kolozsvár-bajnokot a férfi egyesből kiverte Brandusa, a KAC fiatal játékosa. A mérkőzéseket egyébként a hírtelen kerekedett zápor kétszer is megszakította és csak néhány mérkőzést játszottak le. Részletes eredmények a következők:

Férfi egyes I. oszt.: Pusztay TC—Radó Dermata 6:3, 6:1, Brandusa KAC—Erős Doherty Bucuresti 6:3, 5:7, 6:3. (Nagy meglepetés!)

Női egyes I. oszt.: Radoné Haggibbor—

Koros MSE 6:1, 9:7, Bereczky TCR—Haásné TC 6:2, 6:0.

Férfi páros I. oszt.: Viziru, Viziru TCR—Pusztay, Dóczy TC 8:6, 7:5. A kolozsvári pár az első szetben 4:1-re, a másodikban 5:1-re vezetett. Rurac, Erős Doherty—Radó Dermata, Brandusa KAC 6:3, 6:3.

Vegyes páros I. o.: Vargha, Vargháné MSE—Brandusa, Gaál Éva KAC 6:4, 6:4.

Férfi egyes II. oszt.: Radó Haggibbor—Paulini TC 6:0, 6:2, Albon Dermata—Farkas Haggibbor 6:1, 8:6.

A versenyt minden valószínűség szerint ma befejezik.

LABDARUGÁS

Ötezer lej a menekültek javára

Cluj, július 29. A kolozsvári munkások sportegyesülete rendezésében igen jól sikerült uszóverseny volt vasárnap Kolozsváron, amelyen főleg az ifjuság vonult fel szép számban. A verseny keretében különösen a Haggibbor ifjai értek el értékes sikereket. Győztesek a következők:

Gyermekszámok. 50 m gyors: 1. Török Haggibbor 43.2 mp. 100 m mell: 1. Vigu U. 1 p 35 mp. 100 m gyors: 1. Drotleff KAC 1 p 20.5 mp. 300 m gyors: 1. Roslanu 3 p 24 mp. 5x50 gyorsstaféta: 1. U. 3 p 22 mp. 2. KAC 3 p 30 mp. 3x50 vegyes: 1. KAC 2 p 15 mp. 2. Haggibbor 2 p 16mp. 50 m leány mellúszás: 1. Welss Haggibbor 51.2 mp. 50 m hölgy hát: 1. Zsellér KMSC 51.3 mp.

Kezdők. 50 m gyors. I. csoport: 1. Haraszti KMSC 39 m. II. csoport: 1. Kelemen Haggibbor 36.5 mp. 50 m mell: 1. Szücs KMSC 46 mp.

Senior férfiak. 200 m gyors: 1. Roslanu

U. 3 m. 100 m hát: 1. Róbert Haggibbor 1 p 41 mp. 200 mell: 1. Valás Haggibbor 3 p 41 mp. 3x50 m vegyes: 1. U. 1 p 59 mp. 2. Haggibbor 2 p 06 mp.

Hölgyek. 50 m gyors: 1. Engnis U. 41 mp. 200 m gyors: 1. Orosz U. 4 p 20.2 mp. 100 m mell: 1. Zsellér 1 p 52.5 mp.

Haggibboristák sikerei a KMSC uszóversenyén

Cluj, július 29. Universitatea-Victoria vegyes—Kolozsvár válogatott 4:1 (2:1). Hat-száz néző, vezette Raftu. Góllövők: Muresan (2), Hegedüs és Szaniszló, illetve Roman. A beszarabiai és bukovinai menekültek javára rendezett mérkőzés jó sportot és ötezer lejt eredményezett. A csapatok a következő összeállításban játszottak:

Vegyes: Boros, Felecan I.—Hantz, Csáklány—Szánthay—Nistor, Muresan—Moldovan—Szaniszló—Felecan II.—Putnik.

Alkerületi válogatott: Maklári, Szöcs—Horváth, Ghiuritan—Boldis—Pálfy, Orosz—Rotar—Nicusan—Roman—Bakos.

KAC ifjusági—Universitatea ifjusági 2:0 (1:0).

KÖZGAZDASÁG

A kormány újabb rendelkezései a husiogasztás szabályozásáról

Bucuresti, július 29. A kormányelnök és a nemzetgazdasági miniszter a következő határozatot írták alá:

1. Szerdán, csütörtökön és pénteken tilos a szarvasmarha és sertéshus fogyasztása, ugy nyilvános helyiségekben, mint magánosoknál. Nem vonatkozik a tilalom a juh-, szárnyas husokra, a felvágottfélékre, valamint a sertéshusból készült konzervekre, a nemzetgazdasági minisztérium 56.262. és 56.263. számu 1940. július tizenhatalcadiki keletzésü rendelkezéseinek megfelelően.

2. Olyan helyiségekben, ahol jelentős és látogatott vásárok vannak, a királyi helytartó megváltoztathatja a tilalmi napok sorrendjét, azzal a feltétellel, hogy az elvnek megfelelően a hét három egymástkövető napján ne fogyaszthassanak húst.

3. A szarvasmarhahúst a fogyasztási for-

galomban maximálják, a következő minőségek kivételével: karaj, hátszín, ugynevezett stosz-karaj, felsárcomb, comb, moosing fehérpecsenye, marhanyelv, máj, vese, velő, mirigy.

4. Másfajta husok — beleértve a szárnyasokat is — szabadforgalom tárgyát képezik. Kivéve a disznósirt, amelynek árát az élősertésáraknak megfelelően maximálják.

5. A maximális árakat az 1939. évi november tizenhatalcadiki keletzésü rendeletörvény tizenhatalcadiki szakasz értelmében alapítják meg.

6. Minden mészáros köteles üzletében elkülönített helyen olyan husokat tartani, amelyeknek az ára maximálva van.

7. A nyolcadik szakasz a büntetésekről, a kilencedik pedig arról intézkedik, hogy a rendelkezés ellenőrzésével a hivatalos állatorvosokat bízzák meg.

A CFR állomások csak a kétszázalékos nemzetvédelmi adó igazolása esetén adnak vagont

Bucuresti, július 29. A kétszázalékos nemzetvédelmi adó kapcsán kiadott rendelet szerint a teheráru-feladó köteles az adó befizetését igazoló számlát vagy szállítójegyzéket csatolni. Eugen Demetrescu, vezértitkár, ezen adómeny minisztériumi előadója, a rendelethez a következő magyarázatot fűzi. Ha az áru mentes a nemzetvédelmi adó alól, — akkor bélyegzetlen számlát, vagy kísézőjegyzéket kell csatolni, ha azonban a vasuti fuvarlevél egy hatóság címére szól, ugy a bélyegzetlen számla, vagy szállítójegyzéket csatolása sem szükséges, mert ilyen esetben köztudomásu, hogy az illető hatóság bélyegmentességet élvez.

Ha bort, cukkát a termelő saját raktárába szállít, bizonyítani tartozik, hogy ő (a címzett) a tulajdonos. Ez esetben nem kell számlát csatolni, ahogy nem kell a következő áruk szállításánál sem; kenyér, liszt, tengeri, só, cukor, hus, zsír, ételolaj, vaj, tej, zöldségfélék, főzelékek, (konzervek kivételével), CAM-áruk, bélyegek, petróleum, gyufa, újság, irodaszerek, stb.

A vagon rendelésénél a feladó még nem köteles a nemzetvédelmi adó befizetését igazolni, de bélyegzett számla, vagy szállítójegy nélkül a vagon ki nem állítható.

Ismét figyelmeztetik illetékes helyen az érdekelteket, hogy a számlaösszeg szükség-szerűen magába foglalja a szállítási költséget is. A végösszeg csökkentése végett egyes gyárak ugy tüntetik fel, hogy az áru ab gyár lett eladva. A fiskus ezt honorálni nem fogja, mert a más helységben lakó vevő a szállítási költség terheli és ugyancsak az tartozik viselni a nemzetvédelmi adót is, tehát tekintet nélkül arra, hogy milyen feltétel mellett állapodott meg a gyárral, a számlaösszegeből ki kell tenni a szállítási költségeket.

Az április 1. előtt eladott, de később számlázott áruk illetékmentessége

A temesvári kereskedőknél történő adóellenőrzés során a két százalékos különadó ellenőrzésével megbízott tisztviselők sok olyan esetben is kihágási jegyzőkönyvet vettek fel, amikor az áru eladása és számlázása még március 30-ikán történt, elszállításá azonban csak április 1-én. A kihágási jegyzőkönyvet felvevő közegek arra hivatkoznak, hogy a törvényes intézkedés értelmében az április elseje után elszállított áruk kivétel nélkül adókötelesek. Tekintettel arra, hogy ezekben az esetekben a tulajdonképpeni eladás még április 1. előtt történt, tehát nyilvánvalóan a törvény téves értelmezéséről van szó, a megbírságot kereskedők érdekében a temesvári Kereskedők Egyesülete, nemkülönben a temestartományi kereskedelmi testület szövetsége táviratilag interveniált a pénzügyminisztériumnál. A kereskedelmi érdekképviseltek hangoztatják, hogy a tör-

vény szövege egészen világos és annak értelmében április 1-ig az eladások adómentesek. Ennek megfelelően kérik, hogy a minisztérium a március 30-ikán eladott és csak április 1-én elszállított áruk esetében felvett kihágási jegyzőkönyveket semmisíttesse meg és a kereskedőket mentesítse az esetleges bírság alól.

A CFR vezetősége ismét szabályozta a poggyászszállítást a személykocsikban. A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amelyben ismét szabályozta, hogy a személykocsikban az utasok milyen poggyászokat vihetnek magukkal. A szabályozás főcélja az volt, hogy megakadályozza az ily módon történő áruszállítást. Az I. és II. osztályu személykocsikra vonatkozó eme rendelkezések alig változtak, csupán annyiban, hogy a rendelkezés betartására a vasut közegei razziaikat fognak tartani. A III. osztályu személykocsikban már nem írják elő oly szigoruan a poggyászok alakját, azonban az áruszállítás a III. osztályu kocsikban is tilos és itt még gyakrabban fognak razziaikat tartani. A rendelkezés azonnal életbelépett.

A ROMÁN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZÁRFOLYAMAI:

107% felárral:

Dollár	211.65—217.91
font	851.80—877.81
palesztinai font	852.84—878.40
egyiptomi font	873.54—899.73
svájci frank	48.13—49.53

58% felárral:

font	567.87—584.91
svájci frank	32.09—33.05
francia frank	3.24—3.31
márka	49—50
olasz líra	7.17—8.25—9.50
pengő	26.50—27
cschkorona	4.68—4.77
szlovák korona	4.68—4.77
török líra	92.—
dínár	2.898—3.05

A SZABADFORGALMI DEVIZAHIVATAL ARFOLYAMAI:

(70%-os kvóták)

Angol font	973.50
palesztinai font	974.50
egyiptomi font	997.50
dollár	241.90
svájci frank	54.98
francia frank	5.50
svéd korona	57.74
török líra	192
angol font, 40%-os kvóta	1023
angol font, 20%-os kvóta	1078

A B) lista kompenzációs árfolyamai:
font, angliai árukra 1.000
font, angol gyarmatok áruira 990

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE,
HIRDESSZEN AZ UJ KELET-BEN!

Parkettezést

a legjutányosabban Lőrinczy és Tsa vállal Cluj, Str. Goldis 6. és Str. Iuliu Maniu 1. (Cseke cukrászda).

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

gyalásokat javasoljon az érdekelt felek között Délkelet-Európa problémáinak megoldása érdekében. Ilyenformán illetékes német körök hangsúlyozzák, hogy a német külügyminisztériumnak az az óhaja, és ezt az óhajt Róma is osztja, hogy a délkeleteurópai államok az igazság, méltányosság és észszerűség szemelőttartásával szabad egyezmény útján oldják meg az egymásközötti vitás ügyeket. Illetékes német körök határozottan visszatartják egy délkeleteurópai értekezlet gondolatát. Ugyanakkor azonban sejtetni engedik, hogy lehetségesek volnának a közvetlen tárgyalások egyrészt Románia és Magyarország, másrészt Románia és Bulgária között.

Tekintetbe véve azonban a román miniszterek látogatásáról kiadott utolsó közleményt, valamint hivatalos német köröknek e közleményről alkotott felfogását, arra lehet következtetni, hogy Németország óhaja meghallgatásra talált és hogy a román államférfiak tételének meghallgatása után megtalálták a három délkeleteurópai állam közötti közvetlen tárgyalások kiindulási alapját.

Illetékes német körök hangsúlyozzák, hogy a Német Birodalom csak gazdasági szempontból van érdekelve Délkelet-Európában, de ugyanakkor fenn akarják tartani a nyugalmat és a békét ezen a részen.

Hangsúlyozzák továbbá, hogy Anglia nem mondott le a délkeleteurópai kérdésekbe való beavatkozás törekvéséről. Míg előbb Anglia fenn akarta tartani a balkáni statusquot, most a másik végletbe esett.

A Németországban tartózkodó szlovák államférfiakkal ugyancsak a délkeleteurópai helyzet szabályozásáról tanácskoztak.

A fenti értesülések kiegészítéséhez még hozzá kell fűzni azt, hogy Pápen ankarai német követ Salzburgba érkezett, anélkül azonban, hogy a délkeleteurópai tanácskozásokon részt vett volna. Pápen állítóiag a Törökországgal nemrég létrejött kereskedelmi egyezményről tett jelentést, amelyet néhány hónapig húzó tárgyalások után írtak alá. Miután Ribbentrop Salzburgban tartózkodott, Pápennek itt kellett felkeresnie, hogy jelentést tehessen a külügyminiszternek.

Merénylet a newyorki rádióleadó ellen

NEWYORK, július 29. (Rador.) A newyorki rádióleadó vasárnap este több óra kénytelen volt közvetítést megszakítani, mivel hogy ismeretlen tettesek elvágták a leadóállomás földalatti kábelét. A hatóságok azonnal lázas nyomozást indítottak be a szabotázs aktus szerzőinek kézrekerítésére, de mindezekig fáradozásaik nem vezettek eredményre.

Az olasz „Telegrafo” szerint:

Megindultnak tekinthető az Anglia elleni offenzíva

Vasárnap és hétfőn élénk tevékenységet fejlettek ki úgy az angol, mint a német légihaderők

ROMA, július 29. (Rador.) A Telegrafo című lap igazgatója tegnap este a hadsereghez intézett rádióbeszédében kijelentette, hogy az Anglia elleni nagy támadás már meg is kezdődött. A német repülőket naponta heves támadásokat vezetnek Anglia ellen és a kör egyre jobban szorul Nagy-Britannia körül. A győzelem napja rövidesen el fog jönni.

Az angol és német bombavetők akciói

London, július 29. (Rador.) Az angol légügyi minisztérium közleménye szerint szombaton és szombat éjszaka az északhollandiai Nordsee csatornát, a Stavoren kikötőt, a hamburgi és amszterdami petróleumraktárakat, a wilhelmshafeni és bremeni kikötőberendezéseket, hollandiai és németországi repülőtereket bombázták az angol repülők. Az angol gépek kivétel nélkül visszatértek támaszpontjaikra. Szombaton a norvég partok előtt leltek egy német vadászgépet.

London, július 29. (Rador.) A légügyi minisztérium közli: Hétfőn délelőtt angol vadászipilóták Anglia délkeleti részében szembeszálltak német légitámadásokkal. Öt német gépet leltek. Másik két német készüléket a La Manche-csatorna felett pusztítottak el. Két angol gép elveszett. Az egyiknek a legénysége ejtőernyővel megmenekült.

London, július 29. (Rador.) Egyik délkelet-angliai város felett hétfőn reggel 100 német repülőgépet jelent meg, közülük 50-60 zuhanóbombázó. A ledobott bombák csak kevés kárt okoztak. Két német gépet leltek.

Málta, július 29. (Rador.) Négy olasz repülőgépet lőttek le Málta felett egy légitámadásban.

London, július 29. (Rador.) A légügyi minisztérium jelenti: Ellenséges vadászipilóták megtámadták egy délkeletangliai kikötőt. A támadókat erős angol légitámadások tartóztatták fel. Vadászipilóták 8 ellenséges bombavetőt és 7 vadászgépet lőttek le. Bár több gépet megrongálódott, csupán egy veszett el. Egy másik ellenséges bombavetőt a délangliai partok fölött lőttek le az éjszaka folyamán.

London, július 29. (Rador.) A Wrenn torpedórombolót, német légitámadás következtében elvesztették.

Berlin, július 29. (Rador.) A német nagyvezérkar jelenti: A tengeri harc során újabb sikereket értünk el. A Wilhelm Romann főhadnagy vezetése alatt álló tengeralttjáró öt felfegyverzett hajót süllyesztett el. Ugyanez a tengeralttjáró elsüllyesztett egy 60 ezer tonnás hajót is. Egy másik tengeralttjáró viszont több hajó elsüllyesztését jelenti, összesen 18 ezer 750 tonna ürtartalommal. Egy harmadik tengeralttjáró elsüllyesztett egy 6000 tonnás kereskedelmi hajót.

Repülőgépeink légitámadást vívtak a La Manche csatorna fölött. Hat ellenséges repülőgépet megsemmisítettünk, egy német gép elpusztult. Július 28-án éjjel ellenséges repülőgépek bombát dobtak le észak és nyugat Németországra. Néhány bomba Hamburg egyik polgári negyedére esett. Tegnap 11 ellenséges gépet terítettünk le, 2 német gép hiányzik.

Róma, július 29. (Rador.) 50. számú hadijelentés: Cyraneika határán túl légi alakulataink ellenséges harcikocsikat bombáztak, amelyek nyomán robbanásokat észleltünk és több harcikocsi elpusztult. Légiharc során két ellenséges gépet leterítettünk, két olasz gép nem tért vissza.

CHAMBERLAIN MEGOPERÁLJAK

London, július 29. (Rador.) Chamberlain volt miniszterelnököt kórházba szállították, ahol műtétnek vetik alá. Valószínű, hogy Chamberlain 15 napig fogja őrizni az ágyát.

Angol államférfiakkal tárgyal Mandel Északafrikában?

Angol jelentés a Mandel ellen emelt vádak kapcsán

London, július 29. (Rador.) A Reuter távirati iroda jelenti a francia kormány azon szándékával kapcsolatban, hogy Mandel volt belügyminisztert törvényszék elé utalják: Mandel ellen az a vád, hogy északafrikai tartózkodása alatt angol államférfiakkal tanácskozott. Ezzel kapcsolatban a Reuter távirati iroda a következőket jelenti: Arra a hírre, hogy több francia államférfi tartózkodik észak Afrikában, Duff Cooper és Gort marsall repülőgépen Észak-Afrikába utaztak, hogy összeköttetésbe lépjenek a francia államférfiakkal. A helyi francia hatóságok nem nézték jószemmel ezt a kezde-

ményezést. Végül is Gort marsall és Duff Cooper visszatértek Angliába anélkül, hogy Mandellel, vagy a többi államférfivel találkoztak volna.

Róma, július 29. (Rador.) A Giornale d'Italia a következőket írja:

A franciaországi politikai és társadalmi változások ellenére újból megjelent a Marie Anne című hetilap, amely a népszerű Franciaország szócíve és amely a francia forradalom halhatatlan elveire hivatkozik. Ebből is kiténik — írja az olasz lap —, hogy Franciaországban nem történt igazi változás.

Japán eltávolodik az angol-amerikai vonaltól

Több angol személyiséget kémkedés vádjával letartóztattak Tokióban. A Reuter iroda tudósítója levelette magát a rendőrfőnökség második emeletéről

Tokió, július 29. (Rador.) Craigie angol nagykövet egy és félórás megbeszélést folytatott Matsuoka japán külügyminiszterrel.

A Havas iroda jelentése szerint az új japán külügyminiszter több külföldi követet fogadott. A francia nagykövetnek kifejezte azt a reményét, hogy a francia-japán kapcsolatok a teljes bizalom légkörében fejlődnek tovább. Valószínű, hogy az angol nagykövet a japán-angol kapcsolatok megjavítását is szóba hozta, a külügyminiszter válaszában azonban ezzel kapcsolatban nem volt ki elégtű.

Tokió, július 29. (Rador.) Az Asahi Shimbun írja, hogy Japán eltávolodik az angol-amerikai vonaltól és ezt az elhatározást valószínűleg augusztus folyamán hozza meg.

Sanghaj, július 29. (Rador.) A Reuter iroda jelentése szerint csak most lehetett

megállapítani, hogy Japánban több angol állampolgárt tartóztattak le. A letartóztatások egyidejűleg történtek az ország több részén. A letartóztatottak között igen sok előkelő angol személyiség van. A japán sajtó nemcsak hogy nem közölte az elfogatasok hírét, hanem egyenesen megtiltotta a hír közlését.

Tokió, július 29. (Rador.) Az egyre növekvő kémkedési tevékenység következtében július 27-ikén a rendőrség több angol alattvalót tartóztatott le, akik az egész országot behálózó szervezetnek voltak a tagjai.

Tokió, július 29. (Kox, a Reuter ügynökség tokiói tudósítója levelette magát a rendőrfőnökség második emeletéről. Negyvenöt perc múlva Kox meghalt. Egy kémkedési ügyben való kihallgatásra vezették elő.

A panamerikai értekezlet elhatározta az európai birtokoknak mandatárius közigazgatás alá helyezését

Tizennégy amerikai állam fogja ellátni a mandatárius közigazgatást

Newyork, július 29. (Rador.) A „Newyork Times” című lap havannai jelentése szerint a panamerikai értekezleten a kiküldöttek teljes megegyezésre jutottak azoknak az intézkedéseknek tekintetében, amelyeket azonnal meg kell tenni az európai és ázsiai helyzet miatt. Elvből elhatározták, hogy bizonyos intézkedéseket tesznek a két Amerika biztonságának megvédésére arra az esetre, ha az európai hatalmak Amerika birtokai feletti ellenőrzést más hatalmak akarják átvenni. Konkrét lépéseket beszéltek meg, amelyek önműködőleg életbelépnének s Amerika 24 államából 14 együttes közigazgatás alá

venné ezeket a területeket.

Havanna, július 29. (Rador.) DNB: Az európai birtokoknak közös gyámság alá vételéről szóló tanácskozások során, Argentína és Guatemala megbízottai kérték, hogy a Malvine és Belize szigeteket ne vegyék be a mandátum-rendszer kereteibe.

Havanna, július 29. (Rador.) A béke fenntartására kiküldött bizottság öttagú albizottságot nevezett ki, mely hivatva van időleges közigazgatás alá helyezni az európai hatalmak amerikai birtokait abban az esetben, ha azokat minősített támadás érte.

A pánindiai kongresszus nemzeti kormány alakítását kéri

Bombay, július 29. (Rador.) A pánindiai kongresszus, mely Poonában ült össze, 95 szavazattal 47 ellenében elfogadta a New Delhiben ülésezett végrehajtóbizottság indítványát, mely indiai nemzeti kormány megalkotását kéri. Ez lenne az indiai függetlenség megadásának első szakasza.

EDEN BESZÁMOLT IRORSZÁGI UTJÁROL

London, július 29. Eden hadügyminiszter jelentést tett a minisztertanácsnak irországi utjáról, amelynek során megtekintette az ország légvédelmét, valamint azokat az intézkedéseket, amelyeket egy esetleges német beözönlési kísérlet elhárítására tettek.

ROOSEVELT CAFOLJA, HOGY BEKÖZVETÍTÉSRE VALLALKOZOTT

Newyork, július 29. Roosevelt elnök magához kérte a sajtó képviselőit és előttük a leghatározottabban cáfolta, hogy békeközvetítésre vállalkozott volna Németország és Nagy-Britannia között.

A fogoly repülőtest, Boksaj új hadiregénye, fve 202 lei, kve 266 lei, Tersánszky: Az én fiam, kve 152 lei, Linnankoski: Menekülés (finnből), kve 152 lei, Medveczky: Havasi vihar, diszk. 228 lei, stb. Lepagenál, Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefon: 18-60.

RAMAS...
Taxa pos...
10. Telefon...
Havos...
évre...
földre...
félre...
Hírdet...
„UJ...
bánáti...
ja...
Cl...
forrás...
1

Külpoli

A Timpul...
A Londoni...
szerint Duff...
akarja tiltani...
lyeket a kor...
numával hel...
miniszterben...
ötölt fel, m...
tek meg bizo...
kozőan.

Churchillne...
után tervén...
kollégáját, a...
derekát, hogy...
kedvezőtlen b...
véleményre.

Az olasz la...
tal ama dön...
francia flot...
sorozzák az...
flottába, meg...
az angolok st...
keztében vált...
Amidőn az...
hogy Francia...
sulyozta, hog...
francia hadi...
magát arról...
nek német ké...
Most azonb...
látható, hogy...
tásának és lé...
Meglátjuk, a...
béli vesztésé...
tolni? — teszi

Ljubjanából...
vics jugoszláv...
nemzetnevelés...
ahol kihallgat...
ereceg előtt...
zetni, hogy...
politikai változ

Sanghajból...
méter távolság...
zettől a japáno...
A katonák r...
Makung irányá...
A hír határl...
Sanghajban.

A Nichi Nich...
eskavas és kö...
ra, követeli, ho...
nokba irányít...
kat kobozzák e

A vichy-i rád...
ormánynyilatko...
Franciaország...
ésik a felelős...
ék az országot...
erjeszteni mind...
gyek élen álló...
fikusokra, akik...
ék az őszinte...
közéledés létrej...
A sajtót sem...
eg alól, mert t...
slidésében.

Svájci politika...
nyilatkozatot...
nök sugalmazta...
összes népfro...
Az Angliánal...
fartásával kap...
k — jelenti a...
l — kijelentik...
bb egy millió...
kal pénzintéze...
egkezdődné, me...
nak nem áll m...
A kisse utópi...
p szállítása tel...
szeg lefizetésé...
zzá az olasz la